

Voortgangsrapportage II 2026

Gemeente Groningen

Inhoudsopgave

Voortgangsrapportage II 2026	1
Inhoudsopgave	2
Inleiding	4
Stand van zaken	4
Programma's	8
Programma 1: Economie en Ruimte	8
Deelprogramma 1.1: Economie en werkgelegenheid	9
Resultaten	9
Prestatie indicatoren	10
Financiële toelichting	10
Deelprogramma 1.2: Mobiliteit	11
Resultaten	11
Financiële toelichting	12
Deelprogramma 1.3: Wonen	13
Resultaten	13
Prestatie indicatoren	14
Financiële toelichting	14
Programma 2: Leefomgeving en Veiligheid	15
Deelprogramma 2.1: Kwaliteit leefomgeving	15
Resultaten	16
Prestatie indicatoren	17
Financiële toelichting	17
Deelprogramma 2.2: Veiligheid	18
Resultaten	18
Prestatie indicatoren	19
Financiële toelichting	19
Programma 3: Vitaal en Sociaal	20
Deelprogramma 3.1: Werk en inkomen	20
Resultaten	23
Prestatie indicatoren	23
Financiële toelichting	23
Deelprogramma 3.2: Onderwijs	25
Resultaten	25
Prestatie-indicatoren	25
Financiële toelichting	26
Deelprogramma 3.3: Welzijn, gezondheid, zorg en diversiteit	26
Resultaten	26
Financiële toelichting	27
Deelprogramma 3.4: Sport en bewegen	28

Financiële toelichting	28
Deelprogramma 3.5: Cultuur en evenementen	29
Resultaten	29
Prestatie indicatoren.....	30
Financiële toelichting	30
Programma 4: Dienstverlening en bestuur	31
Deelprogramma 4.1: Dienstverlening.....	31
Financiële toelichting	31
Deelprogramma 4.2: College, raad, wijkontwikkeling en wijkvernieuwing	32
Resultaten	32
Prestatie indicatoren.....	32
Financiële toelichting	32
Deelprogramma 4.3: Algemene inkomsten en post onvoorzien	33
Resultaten	33
Prestatie indicatoren.....	33
Financiële toelichting	33
Deelprogramma 4.4: Overhead en ondersteuning organisatie	34
Financiële toelichting	34
Paragrafen.....	35
Paragraaf 1: Wijkontwikkeling en wijkvernieuwing	35
Paragraaf 2: Klimaat	35
Paragraaf 9: Bedrijfsvoering	35
Begrotingsrechtmatigheid	36
Slot en nacalculaties.....	36
Aanbevelingen Rekenkamer	37
Hervormingen	37

Inleiding

In deze tweede voortgangsrapportage 2026 van de gemeente Groningen informeren wij u over de voortgang van de begroting en geven wij een prognose van het resultaat over 2026.

De voortgangsrapportage heeft de functie van het verstrekken van actuele informatie over de stand van zaken en voortgang van de begroting.

Leeswijzer

De voortgangsrapportage begint met een stand van zaken. In de programma's geven we de verwachte afwijkingen per programma weer zowel op de uitvoering van beleidsdoelen als op de financiën. Daarna gaan we in op de stand van zaken rondom de paragrafen Wijkontwikkeling en wijkvernieuwing, Klimaat en Bedrijfsvoering.

De afwijkingen in de uitvoering van beleidsdoelen lichten we toe en geven we aan door gekleurde icoontjes (stoplichtenrapportage).

betekent dat we de doelstelling naar verwachting gaan halen.

betekent dat voor het behalen van de doelstelling bijsturing noodzakelijk is.

betekent dat het halen van de doelstelling vermoedelijk niet mogelijk is.

In deze rapportage richten wij ons op de doelstellingen en ontwikkelingen **die afwijken** van de planning of bijzondere aandacht vragen. Doelstellingen die volgens verwachting worden gerealiseerd, worden niet afzonderlijk toegelicht. Daarnaast geven we een toelichting op de verwachte financiële afwijkingen vanaf 500 duizend euro ten opzichte van de begroting en op bestuurlijk relevante afwijkingen. Dit betekent dat niet bij alle beleidsvelden toelichtingen zijn opgenomen.

Stand van zaken

In dit hoofdstuk geven we een samenvatting van de financiële prognose 2026 op basis van de gegevens die we presenteren in de programma's. Vervolgens geven we een toelichting op de grootste beleidsmatige ontwikkelingen en een toelichting bij de belangrijkste financiële afwijkingen ten opzichte van de begroting.

Verwacht resultaat 2026

Op een begroting van 1,5 miljard euro verwachten we een plus van 39,9 miljoen euro brutoresultaat. In de eerste voortgangsrapportage gingen we nog uit van een plus 26,8 miljoen euro bruto.

Hoewel er sprake is van een positief resultaat, is tegelijkertijd een aflopende trend zichtbaar in de omvang van de (bestedbare) resultaten. Deze ontwikkeling past binnen het meerjarenbeeld van de gemeentelijke financiën, waarin de financiële ruimte geleidelijk afneemt en beschikbare middelen steeds meer worden ingezet voor de uitvoering van maatschappelijke en gemeentelijke opgaven. Tegelijkertijd wordt in de uitvoering van deze opgaven steeds duidelijker dat de beschikbare capaciteit in de samenleving een bepalende factor is voor het tempo waarmee resultaten kunnen worden gerealiseerd. Zowel binnen als buiten de gemeentelijke organisatie bestaan knelpunten op het gebied van personele inzet, uitvoeringskracht en marktomstandigheden. Hierdoor schuiven activiteiten en investeringen in een aantal gevallen op in de tijd.

Deze situatie doet zich breed voor en raakt niet alleen gemeentelijke projecten, maar ook trajecten die in samenwerking met andere organisaties, instellingen en marktpartijen worden uitgevoerd. Door de gewijzigde planning wordt een deel van de beschikbare budgetten naar verwachting later ingezet dan vooraf was voorzien. Daarnaast hebben loonontwikkelingen en cao-gerelateerde prijsstijgingen geleid tot hogere kosten voor externe inhuur. Vanuit zowel financieel als organisatorisch perspectief heeft het de voorkeur om structurele werkzaamheden met eigen medewerkers uit te voeren. De krapte op de arbeidsmarkt beperkt echter de mogelijkheden om vacatures tijdig in te vullen. Hierdoor blijft de personele bezetting achter bij de gewenste formatie en zijn de effecten zichtbaar in de voortgang en budgetuitputting van diverse projecten en programma's.

Grootste afwijkingen

Het verwachte besteedbare resultaat voor 2026 bedraagt, na verwerking van de met uw raad afgesproken bestemmingen en de middelen die beschikbaar worden gesteld voor de begroting 2027, naar huidige inzichten een plus van 17,2 miljoen euro.

De grootste positieve afwijkingen doen zich voor bij Treasury (7,9 miljoen euro), Flexwonen (4,3 miljoen euro), het Parkeerbedrijf (4,3 miljoen euro), het Programma Nieuwkomers (4,2 miljoen euro), de OZB-opbrengsten (3,4 miljoen euro) en de BUIG (2,6 miljoen euro)

Het voordeel op Treasury wordt voornamelijk veroorzaakt door een lagere financieringsbehoefte dan geraamd, waardoor minder externe financiering nodig is en rentelasten lager uitvallen.

Bij Flexwonen ontstaat een voordeel doordat de realisatie van de tijdelijke woningen doorloopt naar 2027, waardoor een groot deel van het beschikbare budget dit jaar niet wordt besteed. Het positieve resultaat bij het Parkeerbedrijf wordt grotendeels veroorzaakt door hogere parkeeropbrengsten, hogere inkomsten uit laadvoorzieningen en lagere lasten binnen enkele projecten. Binnen het Programma Nieuwkomers ontstaat een voordeel doordat de kosten voor opvangplekken lager uitvallen. De hogere OZB-opbrengsten zijn voornamelijk het gevolg van aanvullende belastingopbrengsten uit objecten waarvan de waardering bij het opstellen van de begroting nog niet volledig beschikbaar was. Het voordeel van de BUIG is het gevolg van lagere bijstandsuitgaven door een gunstigere ontwikkeling van het aantal uitkeringen en een lager aandeel van Groningen in de landelijke bijstandslasten dan vooraf geraamd. Daarnaast laat het Regiofonds Groningen-Assen een voordeel zien van 1,1 miljoen euro.

Tegenover deze voordelen staan enkele nadelige afwijkingen. Het Gemeentefonds laat een negatief resultaat zien van 11,6 miljoen euro. De septembercirculaire 2026 leidt ten opzichte van de meicirculaire tot een nadelige bijstelling van het gemeentefonds. Deze wordt met name veroorzaakt door de actualisatie van verdeelmaatstaven en een lagere verwachte ruimte onder het plafond van het BTW compensatiefonds. Voor de bouwleges wordt voorzichtigheidshalve uitgegaan van 2,0 miljoen euro lagere opbrengsten dan begroot. Op basis van de gerealiseerde inkomsten tot en met augustus en vertragingen in enkele grotere bouwprojecten is de verwachting dat een deel van de legesopbrengsten naar latere jaren doorschuift.

Afwijkingen in relatie tot de begroting 2027

Enkele van de ontwikkelingen die in deze rapportage naar voren komen, kunnen gevolgen hebben voor het meerjarig financieel perspectief van de gemeente. Bij de verdere uitwerking van de begroting 2027 worden deze ontwikkelingen daarom betrokken bij de actualisatie van de meerjarige ramingen.

Financiële situatie op langere termijn

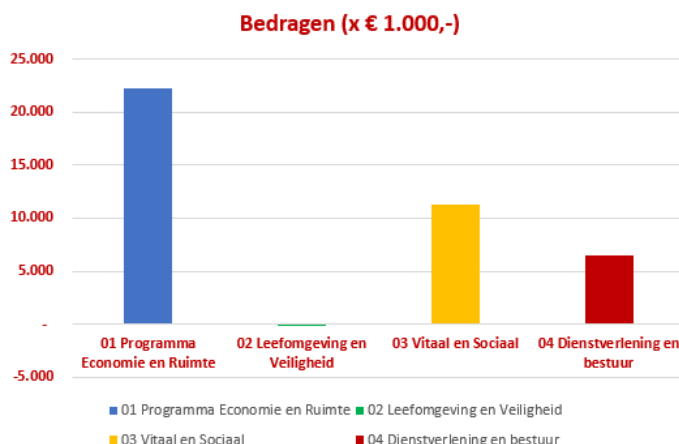
Hoewel voor 2026 een positief resultaat wordt verwacht, geeft dit geen volledig beeld van de financiële positie van de gemeente op de langere termijn. Net als bij de jaarrekening over voorgaande jaren wordt een belangrijk deel van het saldo veroorzaakt door incidentele ontwikkelingen. Vanaf 2028 blijft sprake van een structurele financieringsopgave, terwijl de begrotingen voor 2026 en 2027 alleen met tijdelijke maatregelen en incidentele middelen sluitend zijn.

De financiële druk op gemeenten blijft onverminderd groot. Tegelijkertijd nemen de maatschappelijke opgaven toe en staan verschillende wettelijke taken, waaronder de jeugdzorg, onder druk doordat de beschikbare middelen niet altijd in verhouding staan tot de kosten van uitvoering. Ook de ontwikkelingen rond de rijksfinanciering en het gemeentefonds zorgen voor onzekerheid over de structurele financiële ruimte. Tegen deze achtergrond blijft het noodzakelijk om scherp te sturen op de financiële houdbaarheid van de gemeentelijke begroting en de keuzes die daaruit voortvloeien.

Prognose resultaat 2026 voor bestemming per programma

Onderstaande tabel en grafiek daaronder laat per programma het resultaat voor bestemming zien.

Programma (bedragen x € 1.000)	prognose resultaat
01 Programma Economie en Ruimte	22.206
01.1 Economie en werkgelegenheid	6.461
01.2 Mobiliteit	5.295
01.3 Wonen	10.450
02 Leefomgeving en Veiligheid	-40
02.1 Kwaliteit van de leefomgeving	-890
02.2 Veiligheid	850
03 Vitaal en Sociaal	11.268
03.1 Werk en inkomen	7.571
03.2 Onderwijs	934
03.3 Welzijn, gezondheid en zorg	1.926
03.4 Sport en bewegen	1.788
03.5 Cultuur	-951
04 Dienstverlening en bestuur	6.521
04.1 Dienstverlening	597
04.2 College, raad, wijkvernieuwing	5.570
04.3 Algemene inkomsten en post onvoorzien	-591
04.4 Overhead en ondersteuning organisatie	945
Eindtotaal	39.955

Beïnvloedbaarheid resultaat

In overeenstemming met het kader voor resultaatbepaling en resultaatbestemming worden resultaten van meerjarige projecten geboekt naar de algemene bestemmingsreserve. Daarnaast is in de financiële verordening 2024 vastgelegd dat we resultaten op samenwerkingsverbanden en middelen gemeentefonds bij de decembercirculaire bij de jaarrekening aan de reserve budgetoverheveling mogen toevoegen. Deze resultaten zijn daarom in onze prognose op nul gesteld.

Besteedbaar resultaat

Het resultaat wordt onderverdeeld in een zestal resultaat categorieën. Per categorie gelden regels voor de besteedbaarheid hiervan. Dit is vastgelegd in het kader voor [resultaatbepaling en resultaat bestemming](#).

Resultaatcategorie (bedragen x 1.000 euro)	Stand van VGR2	Besteedbaar	Niet besteedbaar
Bijzonder resultaat	11.924	-	11.924
Inc. midd Gemeentefonds	9.078	-	9.078
Intensiveringen	1.686	-	1.686
Reguliere resultaten	17.267	17.267	-
Totaal resultaat	39.955	17.267	22.688

Om u een compleet beeld te geven welke bedragen er voor de meerjarige projecten in de Algemene Bestemmingsreserve worden geboekt en welke bedragen er voor de samenwerkingsverbanden naar de reserve budgetoverheveling worden geboekt, ziet u hieronder een tabel met de resultaten. De bedragen zijn x 1.000 euro.

		Samenwerkingsverbanden	Verwacht resultaat
Meerjarig project	Verwacht resultaat	Akkoord van Groningen	200
		Maatschappelijk Opvang	1.274
		Nij Begun	30.465
		Werk in Zicht	500
		Totaal resultaat	32.439
Meerjarenproject SBR	-115		
Totaal resultaat	-115		

Hieronder ziet u in diverse tabellen hoe de niet besteedbare resultaten tot stand zijn gekomen. De bedragen zijn x 1.000 euro.

				Bijzonder resultaat	Verwacht resultaat
Inc. middelen Gemeentefonds	Verwacht resultaat			Doorontwikkeling iederz	833
Alleenverdienerstoeslag	100			Plankosten Kardinges	1.500
CDOKE	5.600			Prognose resultaat Grondbedrijf	900
Flexpool BOA	600			Resultaat herziening grondexploitaties Stadshavens	2.521
Ondersteuning lokale energiehulp	500	Intensivering	Verwacht resultaat		1.500
P-wet in balans inc.midd.gem.fonds	1.159	Huis van Ten Post	125	Stedelijk Investeringsfonds	1.000
SHV Inc.midd. IBO	482	Passende woon-zorgoplossingen	611	Suikerzijde	2.000
Problematische Schulden		Voedsel & Elwit	400	Verkoop pand	670
Wet handhaving soc.zekerheid inc.midd.gem.fonds	137				
Wet versterking regie volkshuisvesting	500	Zwembad Scharlakenhof	550	Wijkvernieuwing	1.000
Totaal resultaat	9.078	Totaal resultaat	1.686	Totaal resultaat	11.924

Onzekerheden in de prognose

Cybercrime

Cybercrime vormt een groeiend risico voor gemeenten vanwege hun rol als beheerders van persoonsgegevens en vitale infrastructuur. Gemeenten zijn aantrekkelijke doelwitten voor cybercriminelen, zoals hackers en ransomwaregroepen, die uit zijn op data of losgeld of het ontwrichten van de samenleving. Een succesvolle aanval kan leiden tot ernstige verstoring van de dienstverlening, zoals het niet kunnen uitgeven van paspoorten of bijstandsuitkeringen dan wel de uitval van kritische voorzieningen. Preventie, detectie en snelle respons zijn essentieel om schade te beperken. Alle medewerkers moeten een digitaal rijbewijs halen en bijhouden. Hiermee wordt kennis over databeveiliging in de organisatie op peil gehouden. Daarnaast worden er continue aanvullende maatregelen getroffen om onze beveiliging zo goed mogelijk op orde houden. Het inschatten van bedragen en kansen is onmogelijk omdat we niet weten wat zich in welke omvang wanneer voor gaat doen.

Onderhoud Kardinges

Per 1 januari 2026 zijn de directies Sport050 en Vastgoedbedrijf overeengekomen dat voor een groot deel van de panden de interne eigendomsverantwoordelijkheid wordt overgedragen van Sport050 aan het Vastgoedbedrijf (VGB). Via een demarcatie wijziging zijn van een groot aantal sportpanden in de 1e fase werkzaamheden en budgetten gesplitst. Het is voor de middellange termijn nog niet exact inzichtelijk wat voor financiële consequenties dit heeft voor het niet planmatig onderhoud Sport050 qua uitnutting ten opzichte van het aangepaste budget mede door de gewijzigde systematiek van onderhoudsboekingen in SAP. In overeenstemming met de informatie zoals met de raad is gedeeld staat er eind 2027 een evaluatie van deze nieuwe werkwijze gepland en dan is er ook duidelijkheid over eventueel benodigde aanvullende middelen.

SPUK stimulering sport 2026 (btw)

Over 2025 is verantwoording via SiSa bijlage afgelegd over de te ontvangen SPUK Sport Rijksbijdrage. Het landelijke plafond op deze uitkering, een generieke korting ad 10% op het budget en uitstel van integreren van deze uitkering in het gemeentefonds (geen accres) maken de schatting van de hoogte van de te ontvangen uitkering onzeker.

Daarnaast heeft de gemeente nog een claim over 2024 (6 mei 2025) en 2025 (19 augustus 2026) ingediend vanwege een nadeel op de compensatie voor het concernmengpercentage maar nog steeds geen (officiële) reactie ontvangen. Bij toekenning geeft dit een positief effect (claim 2024 99 duizend euro en 2025 74 duizend euro) op het resultaat.

Stijging brandstofkosten

De brandstofkosten zijn in de afgelopen maanden gestegen door de onrust in de olieproducerende regio's. We zien al dat aannemers brandstoftoeslagen in rekening brengen en/of dit hebben aangekondigd. In sommige gevallen kunnen wij de extra kosten doorberekenen naar onze klanten, maar in andere gevallen zal dit niet het geval zijn.

Voorziening pensioenen APPA

Voor de dekking van pensioenlasten van voormalig politieke ambtsdragers hebben wij voorzieningen getroffen. De hoogte van de pensioenvoorziening kan pas worden geactualiseerd na het verschijnen van de decembercirculaire, op basis van de op dat moment geldende rentestand. Pas bij de jaarrekening zal duidelijk worden wat het financiële effect hiervan is. Vanaf 2028 wordt het kapitaal overgedragen aan het ABP pensioenfonds en is deze onzekerheid over mogelijke extra dotaties niet meer aan de orde.

Verlofuren

In december 2025 heeft de Commissie BBV een definitief advies met wijzigingsvoorstellen voor het BBV ('verwonderpunten') aan het ministerie van Binnenlandse Zaken aangeboden. Hiermee wil de commissie een bijdrage leveren aan vereenvoudiging van het BBV en meer toegankelijke informatie in de begroting en jaarstukken.

Eén belangrijke wijzigingsvoorstel betreft het treffen van een voorziening op de gemeentelijke balans voor alle jaar overstijgende verlofsaldi. Het aantal verlofuren, ultimo 2025, welke nog niet gewaardeerd zijn op de balans, zijn 494.579 uren. Wanneer deze uren in één keer gewaardeerd moeten worden op de balans tegen het gemiddelde uurtarief (ca. 50 euro voor gemeenteambtenaren en 28 euro voor SW-personeel) dan vormt dit een incidentele last van circa 25 miljoen euro.

Binnen de voorgestelde overgangstermijn van 4 jaren dienen wij deze last te nemen. Hier wordt op dit moment geen rekening mee gehouden in de prognose omdat er nog geen landelijke besluitvorming over heeft plaatsgevonden

Programma's

Programma 1: Economie en Ruimte

Netcongestie

Netcongestie heeft een brede impact op de samenleving en blijft voorlopig een uitdaging. Ondanks deze beperkingen wordt er doorgewerkt aan woningbouw, economische ontwikkeling, voorzieningen en verduurzaming. Naast het versterken van het elektriciteitsnet wordt ingezet op slimmer gebruik ervan. Totdat de netverzwaring is voltooid, worden alternatieve oplossingen gezocht om maatschappelijke en economische initiatieven toch mogelijk te maken. Dit gebeurt op basis van het handelingsperspectief van september 2025, in samenwerking met Enexis, Tennet, Groningen Stroomt Door! en andere experts. De coördinatie ligt bij de taskforce Netcongestie. In de periode tussen de VGRI en VGR II is heeft taskforce samen met Enexis en Tennet op alle spanningsniveaus (hoog, midden en laag) verder gewerkt aan de netverzwarringsoperatie in onze gemeente. Daarnaast heeft de taskforce zich ingezet rondom de nieuwe regels op het elektriciteitsnet en het proces van "eerder aanvragen" van elektriciteitsaansluitingen bij de netbeheerder om tot 10 jaar vooruit een elektriciteitsaansluiting aan te vragen. Hiermee bieden we tijdelijk duidelijkheid voor woningbouwprojecten en vergroten we de kans op een aansluiting. Daarnaast wordt er gewerkt aan een plan van aanpak netbewust bouwen.

Economie en werkgelegenheid

Met het uitvoeringsprogramma 2026-2029 krijgt de Economische Agenda Nij Begun steeds meer vorm. Voor de gemeente Groningen biedt dit kansen om uitvoering te geven aan de eigen economische en ruimtelijke ambities en deze te verbinden met regionale ontwikkelingen. Daarbij sluit de gemeente aan bij de kansen die voortkomen uit de positie van Regio Groningen-Assen als initieerregio. Met de Ontwerp Nota Ruimte heeft het Rijk Regio Groningen-Assen aangewezen als één van de gebieden waar actief wordt ingezet op een economische en ruimtelijke schaa sprong. Recente onderzoeken bevestigen de sterke uitgangspositie van de regio, met kennisinstellingen, energie-infrastructuur, digitalisering, gezondheid en ruimte voor wonen en werken als belangrijke troeven. Tegelijkertijd vraagt deze ontwikkeling om investeringen in bereikbaarheid, energie-infrastructuur, werklocaties en arbeidsmarkt. Vanuit onze eigen ambities werken we daarom samen met het Rijk en regionale partners aan een toekomstbestendige ontwikkeling

van de regio, waarin economische groei, woningbouw en brede welvaart elkaar versterken en bijdragen aan aantrekkelijke leefomgevingen, sterke voorzieningen en kansen voor inwoners en ondernemers.

Mobiliteit

De verbouwing van station Groningen vroeg ook dit jaar veel tijd en aandacht. Eind juni zijn de Kiss & Ride, de nieuwe bustunnel en het busstation aan de zuidkant van het Hoofdstation opgeleverd. De reistijd die de nieuwe route oplevert, hebben we gebruikt voor extra bussen op drukke lijnen. De fietstunnel onder het Hoofdstation is vertraagd. Het laatste deel onder het stationsgebouw is complex en vraagt veel voorbereiding, waardoor de tunnel niet eerder dan in 2031 klaar is.

Voor fietsers hebben we de gemeente dit jaar veiliger en prettiger gemaakt. We hebben fietsstraten aangelegd en fietspaden verbeterd. Straten die we opnieuw hebben ingericht, zijn veiliger en groener geworden. We hebben schoolroutes aangepakt en op meer wegen is de maximumsnelheid verlaagd naar 30 kilometer per uur. Rond de Gerrit Krolbrug hebben we de omleidingsroutes verbeterd, zodat fietsers straks veilig kunnen omrijden tijdens de bouw van de nieuwe brug.

Ook hebben we gewerkt aan schoon en slim vervoer. Het aantal openbare laadpalen en elektrische bussen is gegroeid, we hebben bewoners ondersteund die samen auto's willen delen en in meer wijken zijn deelmobiliteitshubs gerealiseerd en deelbakfietsen geplaatst.

Wonen

Idealiter bouwen we 1500 woningen per jaar. Zo is het vanuit de Woonvisie dit tot eind 2025 van toepassing was de afgelopen jaren opgenomen in de begroting. Voor de begroting van 2026 hebben een reëler aantal woningen opgenomen en dit aantal lijken we nu goed te halen. We koersen af op zo'n 800 opgeleverde woningen dit jaar. Daarmee halen we de begroting van 2026, maar niet de doelstelling vanuit de Woonvisie. In maart is een volgende nieuwbouwfase in Suikerzijde gestart en ook op de 'oude Hoefijzerfabriek locatie' in Helpman is de nieuwbouw begonnen. De netto toevoeging van sociale huurwoningen valt naar verwachting minder negatief uit dan begroot, maar halen we niet de wenselijke aantallen conform de Woonvisie.

Deelprogramma 1.1: Economie en werkgelegenheid

Resultaten

Wat willen we bereiken (resultaten)		Behalen we onze doelen
Doel 2: Van economische groei naar brede welvaart		
Investeren in de economie van morgen		
Vergroenen, biodiverser maken en verduurzamen van bedrijventerreinen: Toelichting: De status is ongewijzigd. Netcongestie en de beschikbaarheid van drinkwater blijven knelpunten voor de vestiging/uitbreiding van bedrijven en de ontwikkeling van nieuwe werklocaties. Hoewel wordt geëxperimenteerd met slimme en gezamenlijke oplossingen, is verlichting van de problematiek op korte termijn slechts beperkt mogelijk. Blijvende prioriteit en regionale samenwerking blijven hiervoor onmisbaar.		
Doel 3: Economische voorzieningen groeien mee met de groei van de gemeente		
Vitale en toekomstbestendige centrumgebieden met een prettig verblijfsklimaat		
Stimuleren en faciliteren van 'Werk in de Wijk'		

Toelichting Volgens de Gemeentebegroting wordt bij gebiedsontwikkelingen 10 tot 15% van de beschikbare ruimte gereserveerd voor werkfuncties. In de praktijk merken we echter dat dit percentage onder druk staat: woningbouw levert meer op en dat is interessanter voor de markt.	
Versterken en vergroenen bovenwijkse voorzieningencentra	
In Groningen is volop ruimte voor ontspanning	

Grondzaken: Zie Paragraaf 7: [Grondbeleid](#).

Prestatie indicatoren

Met de prestatie-indicatoren wordt de prognose van de uitvoering van ons beleid in dit beleidsveld weergegeven. De gerealiseerde doelstellingen worden hier niet gemeld. Wij geven alleen een toelichting op verwachte afwijkingen in de uitvoering. Met de volgende indicator(en) wordt de voortgang van de uitvoering van ons beleid gemeten.

Prestatie indicator(en)	Beoogd 2026	Prognose 2026
Aantal adviesgesprekken horeca Toelichting: Het aantal horeca oprichtingen fluctueert, maar laat sinds 2023 een dalende lijn zien. Ook landelijk is die trend zichtbaar. Waar dit vorig jaar nog gecompenseerd werd door de herinvoering van de exploitatievergunning, zal het dit jaar resulteren in minder horeca adviesgesprekken.	1.200	

Financiële toelichting

	Primitieve begroting 2026	Actuele begroting 2026	Prognose VGR 26-2	Verwachte afwijking VGR 2026
Deelprogramma 1.1 Economie en werkgelegenheid				
Lasten	46.055	51.301	47.040	4.261
Baten	9.291	10.390	12.791	2.401
Saldo voor reservemutaties	-55.346	-40.910	-34.249	6.661
Reserve mutaties				
Totaal toevoegingen	2.500	2.721	2.721	0
Totaal onttrekkingen	2.500	6.379	6.379	0
Totaal deelprogramma 1.1	-36.764	-37.253	-30.591	6.661

Toelichting van het verschil tussen de actuele begroting 2026 en de prognose 2026 (alleen bij verschillen in baten en lasten > 500 duizend euro).

1.1 Economie en werkgelegenheid	Lasten	Baten
Resultaat herzieningen grondexploitaties	121	2.400
Jaarlijks worden de grondexploitaties herzien bij de begroting. Bij Westpoort fase 2 komt een positief resultaat naar voren waarbij conform de POC-methode 2,4 miljoen euro resultaat genomen wordt bij de jaarrekening. Daarnaast zijn de benodigde verliesvoorzieningen opnieuw berekend. Enerzijds geeft de actualisatie van de begrote rentekosten in elke grondexploitatie een licht negatief effect. Anderzijds geven de slotcalculaties van KET Woonschepenhaven en Friesestraatweg 181 een positief effect van afgerond 1,8 miljoen euro. Per saldo een lager benodigde verliesvoorziening van 121 duizend euro.		
Prognose resultaat Grondbedrijf	900	
Het verwachte resultaat op het Grondbedrijf exclusief de grondexploitaties is, rekening houdend met de in te vullen taakstelling, per saldo 900 duizend euro. Dit resultaat bestaat onder andere uit een ontvangen uitkering voor aardbevingschade, extra		

huurinkomsten in verband met een onvoorziene verlenging van een huurcontract en afgekochte erfpacht.	
Suikerzijde	2.000
Op 21 december 2022 heeft de raad de gebiedsbegroting De Suikerzijde vastgesteld. Gedurende de exploitatieperiode van de gebiedsbegroting kan incidenteel vrijval van financiële middelen plaatsvinden. Conform raadsbesluit wordt dit besteedbaar resultaat toegevoegd aan de bekleemde reserve Suikerzijde.	
Regiofonds Groningen-Assen	1.100
Naar aanleiding van de 4-jaarlijkse evaluatie van het samenwerkingsverband Regio Groningen-Assen is de toekomstagenda 2026-2030 opgesteld en besloten de bijdragen uit de voorgaande periode conform de toenmalige verdeelsleutel terug te storten aan de deelnemers met als resultaat een voordeel van 1,1 miljoen euro.	

Deelprogramma 1.2: Mobiliteit

Resultaten

Wat willen we bereiken (resultaten)	Behalen we onze doelen
Vervoerswijzen	
Toename van ruimte-efficiënte, schone en gezonde vervoerswijzen door groei van het aandeel voetgangers, fiets en openbaar vervoer en afname van het aandeel auto's zowel binnen gemeente Groningen als van en naar Groningen met als doel: herwinnen openbare ruimte, verminderen CO ₂ uitstoot en realiseren van een gezondere leefomgeving.	
Toelichting: Het onderzoek van ProRail naar station De Suikerzijde duurt langer dan gepland. In de planning bleek een onderdeel te ontbreken. Daardoor ronden we het onderzoek in de eerste helft van 2027 af. De besluitvorming kan dan eind 2027 plaatsvinden. Van de fietstunnel onder het Hoofdstation moet de laatste dertig meter onder het stationsgebouw nog worden aangelegd. Samen met de provincie, ProRail, NS en de aannemer hebben we onderzocht hoe we dat veilig kunnen doen zonder schade aan het stationsgebouw. Inmiddels is duidelijk wat daarvoor technisch nodig is. De gemeente neemt het laatste resterende risico op schade voor haar rekening. Door de benodigde voorbereidingstijd en de complexiteit van het werk is de tunnel niet eerder dan in 2031 klaar.	
De auto krijgt een minder dominante positie	
Toelichting: We zijn nog niet tot een afgerond voorstel gekomen voor het invoeren van de autofilter in de Eikenlaan. We willen de uitkomsten van het participatietraject, dat nog loopt, in het voorstel verwerken. Ook moet het voorstel aansluiten op de bredere ontwikkelingen in de noordelijke wijken, waar de knip onderdeel van wordt. Daardoor lukt het niet om de knip in 2026 aan te leggen.	
Effect op de directe omgeving	
Herwinnen van de openbare ruimte en zorgen voor voldoende goede fietsparkeervoorzieningen	
Toelichting: Voor de fietsenstalling Westerhaven is nog geen definitief ontwerp. We zijn hierover in gesprek met de eigenaren van de naastgelegen panden. De fietsenstalling in de Herestraat leveren we naar verwachting op in het derde kwartaal van 2027. In de Haddingestraat openen we naar verwachting in 2030 een ondergrondse fietsenstalling. Tot die tijd richten we een tijdelijke stalling in. Wanneer die er komt, hangt af van de planning van de werkzaamheden in het gebied.	
Minder verkeersslachtoffers	

Toelichting: Met deze indicator sturen we op de maatregelen die we nemen. Het uiteindelijke doel van die maatregelen is dat er minder verkeersslachtoffers vallen. Volgens ons [Uitvoeringsprogramma Lopen, Fietsen en Verkeersveiligheid](#) hebben we in 2026 gewerkt aan concrete projecten om het aantal verkeersslachtoffers terug te dringen. Zo hebben we snelheidsremmende maatregelen genomen in Onnen en een aantal oversteken voor fietsers en voetgangers verbeterd.

In Glimmen en Noordlaren hebben we een deel van de maatregelen uitgevoerd. De oversteek bij de Professor Uilkensweg en de snelheidsremmende maatregelen in Haren en de Oosterparkwijk voeren we naar verwachting in 2027 uit.

We hebben onze integrale aanpak scholen voortgezet, zodat lopen of fietsen naar school weer de norm wordt in onze gemeente. Daarvoor hebben we bij een aantal scholen de schoolomgeving veiliger gemaakt.

Naast fysieke maatregelen blijft verkeerseducatie een belangrijk speerpunt. Onder de vlag van Verkeerswijzer Groningen hebben we campagnes, verkeerslessen en andere activiteiten georganiseerd, vooral voor kinderen, jongvolwassenen en ouderen.

Financiële toelichting

Deelprogramma 1.2 Mobiliteit	Primitieve begroting 2026	Actuele begroting 2026	Prognose VGR 26-2	Verwachte afwijking VGR 2026
lasten	49.827	49.746	46.241	3.505
baten	41.830	41.968	43.759	1.791
Saldo voor reservemutaties	-7.997	-7.778	-2.482	5.295
Reserve mutaties				
Totaal toevoegingen	4.000	7.422	7.422	0
Totaal onttrekkingen	0	147	147	0
Totaal deelprogramma 1.2	-11.997	-15.053	-9.758	5.295

Toelichting van het verschil tussen de actuele begroting 2026 en de prognose 2026 (alleen bij verschillen in baten en lasten > 500 duizend euro).

1.2 Mobiliteit	Lasten	Baten
Parkeerbedrijf	2.534	1.791

Het resultaat op parkeren neemt toe met afgerond 4,3 miljoen euro ten opzichte van de begroting.

De baten nemen toe met 1,8 miljoen euro ten opzichte van de begroting. De belangrijkste verklaringen zijn een toename van de opbrengsten uit belparkeren (0,25 miljoen euro) en een toenemend gebruik. De aanpassingen van de bezoekersvergunningen leveren meer op dan verwacht bij de begroting (0,4 miljoen euro).

Bij de parkeergarages zien we een toename van 1,3 miljoen euro aan baten, de parkeergarages doen het als geheel iets beter dan begroot.

Voor de Martiniplaza-garage hadden we 400 duizend euro opbrengsten begroot, maar deze garage gaan we niet zelf exploiteren. Daardoor worden deze opbrengsten niet gerealiseerd.

De opbrengsten uit laden nemen toe met circa 225 duizend euro doordat er meer laadpalen zijn gerealiseerd. Daarnaast is het effect van de tariefstructuraanpassing op de laadpalen (invoering piektarief) niet begroot.

De lasten nemen af met 2,5 miljoen euro ten opzichte van de begroting. De belangrijkste verklaring is de vrijval van 1,5 miljoen euro. Het parkeerbedrijf heeft een vast begrotingskader (saldo baten minus lasten).

Indien de baten stijgen wordt het hogere positieve resultaat tegengeboekt onder de lasten. Hierdoor wordt voor 1,5 miljoen euro de lastenafname verklaard.

Zoals hierboven vermeld wordt de Martiniplaza-garage niet zelf geëxploiteerd, dit levert een besparing op van circa 300 duizend euro.

Bij fietsparkeren is een lastenvoordeel van 350 duizend euro voornamelijk door de uitgestelde bijdrage aan het stationsgebied, omdat de stalling onder het station nog niet gereed is.

Stedelijk Investeringsfonds

1.000

Overige kleinere afwijkingen bij de SIF-budgetten in dit deelprogramma leiden tot een verwacht voordeel van ca. 1 miljoen euro. De besteedbare middelen worden toegevoegd aan de reserve SIF.

Deelprogramma 1.3: Wonen

Resultaten

Wat willen we bereiken (resultaten)

Behalen we onze doelen

Stimuleren woningmarkt

Toevoegen van voldoende woningen (gemiddeld 1.500 per jaar tot en met 2030).

Toelichting: De woningbouwcijfers vallen voor 2026 lager uit dan wenselijk is. Planningen fluctueren altijd, wanneer projecten verschuiven en net in een ander jaar vallen, kan dit grote effecten hebben op de vooruitblik. We verwachten dat de aantallen na 2026 zullen stijgen, want meer en meer komen de grote gebiedsontwikkelingen 'los'. Een meerjarige vooruitblik toont dat er voldoende woningen gepland zijn.

Meer grip op de woningmarkt

Toelichting: Met het nieuwe Volkhuysvestingsplan en de frequente gesprekken met onze woningbouwpartners weten we goed wat er speelt, echter wordt de voortgang van de woningbouw op het moment vooral negatief beïnvloed door macro-economische en globale ontwikkelingen.

Toevoegen van netto gemiddeld 200 - 240 sociale huurwoningen.

Toelichting: We verwachten een afname van het aantal sociale huurwoningen in 2026. Dit volgt uit een combinatie van nieuwbouw, sloop en verkoop. Nieuwbouw volgt sloop, waardoor er eerst een dip te zien is waarna er een toename zal volgen. Na 2026 verwachten een toename in het aantal opgeleverde sociale huurwoningen.

Doelgroepen

Voldoende woningen voor (zorgbehoevende) ouderen en kwetsbare groepen.

Toelichting: Voor de doorstroming van ouderen is Plan Wel Thuis vastgesteld en is de uitwerking gestart. De uitvoering van de maatregelen en de monitoring zijn nog niet volledig ingericht. Daarnaast wordt binnen de woonzorgopgave gewerkt aan nultreden-, geclusterde en zorggeschikte woningen en aan passende huisvesting voor aandachtsgroepen. Het resultaat is daarom nog niet volledig bereikt.

Kwaliteit en duurzaamheid

We willen duurzame, energie-neutrale woningen

Toelichting: Er worden steeds meer bestaande woningen nageïsoleerd tot de energiestandaard en aangesloten op het warmtenet. Alle postcodes voor de subsidieregeling Isolatie aanpak van Nij Begun zijn open. We zetten actief in op gerichte communicatie en activatie, onder meer door het organiseren van bijeenkomsten in wijken en voor specifieke doelgroepen. We voeren daarnaast de gebiedsgerichte aanpak uit in het Noordwesten

(warmtenetwijken), in de dorpen binnen het versterkingsgebied en in de wijken Beijum, Lewenborg en De Wijert. We combineren (stapelen) subsidies waar mogelijk om het bereik en effect te vergroten. In relatie tot netcongestie onderzoeken we de mogelijkheden voor netbewust bouwen.

Prestatie indicatoren

Bij deelprogramma 1.3 Wonen hebben we geen prestatie-indicatoren opgenomen

Financiële toelichting

Deelprogramma 1.3 Wonen	Primitieve begroting 2026	Actuele begroting 2026	Prognose VGR 26-2	Verwachte afwijking VGR 2026
lasten	46.679	62.356	49.907	12.449
baten	30.817	30.948	28.948	-2.000
Saldo voor reservemutaties	-15.862	-31.409	-20.959	10.450
Reserve mutaties				
Totaal toevoegingen		950	950	0
Totaal onttrekkingen	32	5.981	5.981	0
Totaal deelprogramma 1.3	-15.830	-26.378	-15.928	10.450

Toelichting van het verschil tussen de actuele begroting 2026 en de prognose 2026 (alleen bij verschillen in baten en lasten > 500 duizend euro).

1.3 Wonen	Lasten	Baten
Flexwonen	4.350	
Sinds 2024 is 4,5 miljoen in de begroting gereserveerd voor de realisatie van 150 tijdelijke flexwoningen op de locatie Vinkhuizen-Zuid. Eind 2025 is het project tot realisatie van flexwoningen gestart. In 2026 zijn verschillende activiteiten verricht zoals het opstellen van een schetsontwerp en het uitvoeren van ecologisch onderzoek. Er wordt gewerkt aan het sluiten van een overeenkomst met een woningcorporatie voor de ontwikkeling van de locatie. Het project zal doorlopen tot in 2027. Hierdoor wordt naar verwachting circa 4,3 miljoen euro van het beschikbaar gestelde budget niet besteed in 2026. In 2027 zijn de middelen nog niet beschikbaar in de begroting. Op een later moment wordt uw raad een voorstel voorgelegd over de benodigde middelen voor het vervolg van het project.		
Stadshavens	1.500	
De gebiedsontwikkeling van de Stadshavens bevindt zich nog in de opstartfase. Vandaar dat wij voor dit investeringsprogramma lagere kapitaallasten verwachten dan begroot. Conform het raadsbesluit over de samenwerkingsovereenkomst Stadshavens worden deze besteedbare middelen toegevoegd aan de reserve SIF.		
Wet versterking regie Volkshuisvesting	500	
Via de decembercirculaire 2025 hebben wij van het Rijk incidenteel 689 duizend euro ontvangen voor de uitvoering van de Wet versterking regie volkshuisvesting. De middelen worden ingezet voor onder andere onderzoeken, beleidsontwikkeling en regionale samenwerking die noodzakelijk zijn voor de implementatie van de wet. De uitvoering van deze werkzaamheden strekt zich uit over meerdere jaren. Hierdoor verwachten we circa 500 duizend euro van het beschikbare budget niet te besteden in 2026. Deze middelen blijven beschikbaar in 2027 en zullen naar verwachting dan worden ingezet voor de verdere uitvoering van de wet.		
Capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid (CDOKE)	5.600	
De decentralisatie-uitkering CDOKE bestaat uit basis- en planfinanciering. De basisfinanciering is bedoeld voor de uitbreiding van capaciteit voor klimaat- en energiebeleid, terwijl de planfinanciering is gericht op capaciteit voor de ontwikkeling en uitvoering van plannen voor aardgasvrij, zon en wind.		

Waar eerder werd uitgegaan van een incidentele ontvangst van 2,8 miljoen euro aan basisfinanciering, blijkt sinds de septembercirculaire 2025 dat deze middelen structureel beschikbaar zijn tot en met 2030. Hierdoor is een andere fasering van de inzet van middelen mogelijk.

Als gevolg hiervan verwachten we voor de basisfinanciering in 2026 een onderbesteding van circa 2,8 miljoen euro.

Voor de planfinanciering wordt in 2026 eveneens een onderbesteding van circa 2,8 miljoen euro verwacht.

De opbouw van capaciteit, inrichting van de uitvoeringsorganisatie en ontwikkeling van wijkenergieplannen vragen meer tijd dan voorzien, mede door landelijke ontwikkelingen en de benodigde afstemming en besluitvorming met betrokken partijen. Hierdoor vindt de inzet van de planfinancieringsmiddelen meer gefaseerd plaats.

Voor de resterende basis- en planfinancieringsmiddelen wordt onderzocht hoe deze binnen de kaders van de regeling doelmatig kunnen worden ingezet. Hiervoor kijken we naar een bijdrage in het 'Net van de Toekomst' in de gemeente Groningen dat gericht is op onder andere voldoende toekomstige netcapaciteit en alle 110kV-lijnen ondergronds (circa 4 miljoen euro). Verder kijken we naar een aanvullende bijdrage in het Fonds Energietransitie (circa 400 duizend euro) en onderzoeken we de mogelijkheden voor energielandschap Westpoort Noord (circa 1,2 miljoen euro). Deze onderwerpen sluiten aan bij de ambities uit het coalitieakkoord en ondersteunen de realisatie van de daarin geformuleerde doelstellingen.

Ondersteuning lokale energiehulp	500
Van het Rijk hebben we aanvullende middelen (500 duizend euro) ontvangen voor ondersteuning van huishoudens met een hoge energierekening en een laag inkomen. Momenteel onderzoeken we hoe we deze middelen zo effectief mogelijk kunnen inzetten en kunnen aansluiten bij de bestaande aanpak van de energiearmoede. Hierdoor verwachten we de ontvangen middelen niet te besteden in 2026. Deze middelen blijven benodigd voor de verdere uitvoering van de aanpak in 2027.	
Bouwleges	-2.000
Voorzichtigheidshalve nemen we 2 miljoen euro lagere opbrengsten op ten opzichte van de begroting. We hebben nog onvoldoende zicht op een goede raming van de opbrengsten richting het eind van het jaar, maar de inschatting is wel dat we lager uitkomen gezien de inkomsten tot en met augustus 2026. We zien dat door vertraging in grote plannen de geraamde baten op een later moment worden gerealiseerd.	

Programma 2: Leefomgeving en Veiligheid

Deelprogramma 2.1: Kwaliteit leefomgeving

BOR

Met de vaststelling van onze nieuwe beheerstrategie (SWING) streven we ernaar om met het beheer bij te kunnen dragen aan belangrijke maatschappelijke waarden. Momenteel werken we aan het implementeren van SWING in de dagelijkse praktijk. Een van de belangrijkste waarden van SWING is de biodiversiteit. Om daar aandacht voor te vragen organiseren we de biodiversiteitscampagne.

Afval en Circulariteit

Met Groningen Afvalvrij werken we toe naar een circulaire gemeente waar zo weinig mogelijk afval ontstaat, waar we zuinig omgaan met grondstoffen en deze zoveel mogelijk opnieuw gebruiken, zodat we in 2035 afvalvrij zijn.

Momenteel werken we aan het nieuwe afvalbeleid. Hierin beschrijven we de instrumenten en doelen voor de komende vier jaar. De adviezen van het Burgerberaad worden uitgewerkt en krijgen hierin een plek.

De voortgang wordt bewaakt door een monitoringsgroep van leden van het Burgerberaad, die ieder kwartaal bijeenkomt. Het eerste advies van het Burgerberaad Afval is een feit: de nieuwe stickers op de ondergrondse afvalcontainers zijn geplaatst en in augustus officieel onthuld door leden van het Burgerberaad.

Onze projecten om luierafval te verminderen zijn nog steeds in volle gang. Daarnaast blijven we steeds meer containers plaatsen voor papier, glas en textiel, zodat inwoners hun afval makkelijker en beter kunnen scheiden en loopt er een campagne om inwoners te stimuleren hun GFT-aval te scheiden. We blijven we ons tevens actief inzetten op het verminderen van zwerfafval. Zo hebben we een aanpak opgesteld voor sigarettenfilters, omdat deze een grote bron zijn van vervuiling in de openbare ruimte.

Leefkwaliteit

Klimaatadaptatie en biodiversiteit

Samen met inwoners werken we aan een klimaatbestendige en natuurinclusieve gemeente. Het volledige bedrag dat beschikbaar was vanuit de subsidie klimaatadaptatie is uitgekeerd en inwoners doen ook dit jaar weer mee aan het NK Tegelwippen. Tijdens de Week van de Biodiversiteit konden inwoners stemmen op de 50 van 050: een lijst van vijftig inheemse planten die volgens inwoners van grote waarde zijn voor de natuur in onze gemeente.

Op het gebied van groen erfgoed hebben we gewerkt aan een plan voor passend beheer en restauratie van Park Groenestein en hebben we het beheerplan voor het Noorderplantsoen geactualiseerd. Daarnaast werken we aan toekomstscenario's voor het zwemmen in het Stadspark.

Voor het ontwerp van het Nationaal Natuurplan, de uitwerking van de Europese natuurherstelverordening, hebben we vanuit de G6 aandachtspunten meegegeven aan de VNG en het Rijk. Onze inzet is een praktisch en uitvoerbaar plan waarmee de natuurdoelen haalbaar zijn.

Samen met onze partners in de waterketen werken we aan een gezamenlijke strategie voor voldoende en schoon drinkwater. Om risico's van klimaatverandering tijdig te signaleren bij ruimtelijke planvorming ontwikkelen we een kaart vanuit het principe 'water en bodem sturend'.

Regionale korte-keten

Om de regionale en duurzame korte-keten verder te versterken, werken we zowel van bovenaf als van onderaf. Met grote werkgevers maken we afspraken over lokaal inkopen, waardoor de vraag naar regionale producten groeit en er meer afzetmogelijkheden ontstaan voor ondernemers. Tegelijkertijd versterken we samen met de burgerbeweging *Ons Eten* de samenwerking tussen lokale boeren en voedselinitiatieven, zodat lokaal voedsel beter vindbaar en toegankelijker wordt voor inwoners.

Lood en PFAS

De gemeente Groningen onderzoekt momenteel op welke locaties sprake kan zijn van onaanvaardbare risico's als gevolg van lood- en PFAS-verontreinigingen in de bodem. Dit jaar starten de eerste saneringen van lood- en PFAS-locaties. De inventarisatie van PFAS-locaties wordt naar verwachting in 2028 afgerond en daarna wordt verdere aanpak bepaald.

Resultaten

Wat willen we bereiken (resultaten)	Behalen we onze doelen
Leefkwaliteit	
In alles wat we doen in de openbare ruimte staat leefkwaliteit voorop	
Een openbare ruimte waar meer ruimte is voor groen, sporten, spelen en ontmoeten	
Toelichting: Het inrichten van een groene en gezonde leefomgeving, vraagt ook om ruimte in de ondergrond. Het ontwikkelen van integraal beleid op de ondergrond heeft een langere aanpak nodig met meer stakeholders dan aanvankelijk gedacht. We starten dit jaar met een analyse en inventarisatie. De beleidsvorming, besluitvorming en vaststelling zal na 2026 plaatsvinden.	
Erfgoed draagt bij aan de kwaliteit en leefbaarheid van onze gemeente, nu en straks	

Toelichting: De grote transitie inzake duurzaamheid en energie zorgen voor behoorlijke opgaven met betrekking tot ons Gronings erfgoed, met name het gebouwde erfgoed. Op het moment werken we aan een pragmatische aanpak zodat de eigenheid en identiteit van ons gebouwde erfgoed niet verloren gaat.

Prestatie indicatoren

Met de prestatie-indicatoren wordt de prognose van de uitvoering van ons beleid in dit beleidsveld weergegeven. De gerealiseerde doelstellingen worden hier niet gemeld. Wij geven alleen een toelichting op verwachte afwijkingen in de uitvoering. Met de volgende indicator(en) wordt de voortgang van de uitvoering van ons beleid gemeten.

Prestatie indicator(en)	Beoogd 2026	Prognose 2026
Leefkwaliteit		
Oppervlakte m2 groene daken gesubsidieerd	10.800	
Toelichting: Met de uitbreiding van de groene daken subsidie naar een klimaatsubsidie in 2022 is de bijdrage verspreid over de verschillende klimaatadaptieve maatregelen. Dat betekent dat het oppervlakte m2 groene daken op basis van voorgaande jaren lager zal uitvallen ten opzichte van de indicator, aangezien de subsidie ook wordt ingezet om vijf andere klimaatadaptieve maatregelen te promoten.		

Financiële toelichting

Deelprogramma 2.1 Kwaliteit van de leefomgeving	Primitieve begroting 2026	Actuele begroting 2026	Prognose VGR 26-2	Verwachte afwijking VGR 2026
lasten	139.502	139.177	139.687	-510
baten	80.963	80.722	80.342	-380
Saldo voor reservemutaties	-58.539	-58.454	-59.345	-891
Reserve mutaties				
Totaal toevoegingen	30	390	390	0
Totaal onttrekkingen	182	182	182	0
Totaal deelprogramma 2.1	-58.387	-58.662	-59.553	-891

Toelichting van het verschil tussen de actuele begroting 2026 en de prognose 2026 (alleen bij verschillen in baten en lasten > 500 duizend euro).

2.1 Kwaliteit leefomgeving	Lasten	Baten
Leges begrafenisrechten		-250

De bestaande tarieven die gelden voor het begraven van overledenen zijn niet voldoende om de kosten te dekken. Voor het kostendekkend maken van de leges is een tariefsverhoging vanaf 2027 noodzakelijk.

Schoonhouden openbare ruimte	-200
-------------------------------------	-------------

Door de strenge winter zijn er afgelopen seizoen meer uitrukken voor gladheidsbestrijding in vergelijking tot dezelfde periode vorig jaar. Hierdoor hebben we meer kosten gemaakt voor onder meer de aankoop van zout en noodzakelijke inhuur.

Afvalstoffenheffing (geen afwijking)

In verband met de CO₂-heffing voor afvalverbrandingsinstallaties verwachten we in 2026 extra kosten van 145 duizend euro. Voor 2027 bedraagt deze verwachte stijging 500 duizend euro. Deze heffing van het Rijk heeft als doel om bedrijven te stimuleren meer afval te scheiden en te recycleren en CO₂-uitstoot te verminderen. Dit leidt tot hogere verwerkingskosten voor de gemeente en daarmee een stijging van de afvalstoffenheffing die de inwoner betaalt. Het resultaat van de afvalstoffenheffing wordt eind van het jaar verrekend met de voorziening, daarom is hier geen afwijking opgenomen.

Inzamelen bedrijfsafval	-460	-130
Door het beëindigen van contracten vallen de opbrengsten lager uit dan begroot. De kosten voor personeel, materieel en vuilverwerking vallen, in lijn met 2025, hoger uit. Waar mogelijk worden de gestegen kosten doorberekend aan de zakelijke klanten. De verwachting is dat de kostendeckendheid 100% zal zijn conform de wettelijke eis.		
Nieuwe CAO-uitzendkrachten	-250	
Als gevolg van de nieuwe CAO voor uitzendkrachten verwachten wij een lastenstijging.		
Voedsel- en eiwittransitie landelijk gebied	400	
Het niet volledig besteden van het budget in 2026 is het gevolg van vertraging in de opstart- en voorbereidingsfase van het programma Voedsel- en Eiwittransitie. Afgelopen jaar heeft de nadruk gelegen op het ontwikkelen van een solide basis voor uitvoering. Inmiddels zijn de benodigde plannen opgesteld, samenwerkingsverbanden ingericht en concrete afspraken gemaakt met uitvoerende partijen. De bijbehorende uitgaven zullen daardoor grotendeels in 2027 plaatsvinden. Ook de landbouwopgave heeft langere tijd op een laag pitje gestaan, doordat vanuit het Rijk lange tijd onduidelijkheid bestond over de verdere invulling van de landbouwtransitie. Dit had ook gevolgen voor de werkzaamheden van provincie en gemeente. De gemeente werkt aan deze landbouwopgave middels de Uitvoeringsagenda Toekomstbestendige Landbouw. Dit doen we, waar relevant, in afstemming met de provincie.		

Deelprogramma 2.2: Veiligheid

Resultaten

Wat willen we bereiken (resultaten)	Behalen we onze doelen
Jeugd en Veiligheid: perspectief bieden en grenzen stellen	
We versterken (vroeg)signalering in de wijken, op scholen en in de online wereld waardoor we eerder en beter zicht krijgen op risicjongeren	
Toelichting: Op het gebied van online grensoverschrijdend en crimineel gedrag zijn we bezig met het ontwikkelen van beter inzicht en sterker handelingskader, maar dit is nog in ontwikkeling en vraagt om een verdere impuls om effectief aan te kunnen pakken. Deze impuls geven we incidenteel vorm via de regiodeal Groningen Noord II.	
Veilige en leefbare wijken: gebiedsgerichte aanpak	
We verminderen overlast en criminaliteit en verbeteren de veiligheidsbeleving in wijken door veiligheid en leefbaarheid te verbinden aan fysieke en sociale ontwikkelingen	
Toelichting: Het algehele beeld is dat we onderweg zijn maar dat er op dit moment de nodige onderwerpen aandacht vragen of in ontwikkeling zijn. In het centrum gaat dit over de problematiek bij spilsluizen en martiniekerkhof maar ook in andere stadsdelen zien we dat locaties van zorgaanbieders en bijzondere doelgroepen de leefbaarheid en veiligheid onder druk zetten Het netwerk in de stadsdelen functioneert goed wat mede ervoor zorgt dat we in veel gevallen tijdig kunnen anticiperen of reageren op leefbaarheidsvraagstukken.	
We zetten inwoners en hun omgeving centraal door zichtbaar en aanspreekbaar te zijn in de wijk en actief aan de slag te gaan met signalen	
Toelichting:	
We werken aan de weerbaarheid van onze inwoners	
Toelichting:	

Prestatie indicatoren

Met de prestatie-indicatoren wordt de prognose van de uitvoering van ons beleid in dit beleidsveld weergegeven. De gerealiseerde doelstellingen worden hier niet gemeld. Wij geven alleen een toelichting op verwachte afwijkingen in de uitvoering. Met de volgende indicator(en) wordt de voortgang van de uitvoering van ons beleid gemeten.

Prestatie indicator(en)	Beoogd 2026	Prognose 2026
-------------------------	----------------	------------------

Integrale controles ondermijning		
Aantal integrale controles i.s.m. onze veiligheidspartners	10	8

Financiële toelichting

Deelprogramma 2.2 Veiligheid	Primitieve begroting 2026	Actuele begroting 2026	Prognose VGR 26-2	Verwachte afwijking VGR 2026
lasten	49.178	51.897	50.882	1.015
baten	7.513	7.531	8.031	500
Saldo voor reservemutaties	-41.665	-44.366	-42.851	1.515
Reserve mutaties				
Totaal toevoegingen	0	0	0	0
Totaal onttrekkingen	0	0	0	0
Totaal deelprogramma 2.2	-41.665	-44.366	-42.851	1.515

Toelichting van het verschil tussen de actuele begroting 2026 en de prognose 2026 (alleen bij verschillen in baten en lasten > 500 duizend euro).

2.2 Veiligheid	Lasten	Baten
Opbrengsten precariobelasting		500
Wij verwachten meer opbrengsten uit precariobelasting doordat het aantal bouwactiviteiten hoger is dan geraamd.		
Flexpool BOA		600
Als centrumgemeente organiseren wij een pilot voor een flexpool van BOA's die ingezet kunnen worden in de gehele provincie Groningen. De nadruk ligt hierbij op het voorkomen van overlast bij asielzoekerscentra en van ontheemden. In de begroting 2026 hebben we de hiervoor bestemde decentralisatie-uitkering in zijn geheel opgenomen. Echter deze middelen hebben we pas later in het jaar ontvangen. Daarnaast is de uitbreiding van de flexpool nog niet volledig gerealiseerd vanwege krapte op de arbeidsmarkt en het beperkte aanbod van geschikte kandidaten. Vanuit de gemeente Groningen vindt bijstand plaats, welke nog wordt verrekend. Voor 2026 verwachten wij dat van de beschikbare middelen 600 duizend euro niet besteed zal worden en dat besteding hiervan in 2027 is voorzien.		
CAO-uitzendkrachten		-250
Als gevolg van de nieuwe CAO voor uitzendkrachten verwachten wij een lastenstijging.		
Nij Begun Sociale Agenda		665
In 2026 bedraagt het verwachte resultaat voor de Sociale Agenda 665 duizend euro voordelig. Dit is het gevolg van een efficiënte inzet van interne capaciteit, waardoor externe inhuur kan worden beperkt. Ook is de begroting bewust ruim opgezet vanwege nieuwe ontwikkelingen en onzekerheid over de benodigde capaciteit in de volgende jaren. De niet-bestede middelen blijven in 2027 beschikbaar voor de gemeenschappelijke regeling Nij Begun.		

Programma 3: Vitaal en Sociaal

Deelprogramma 3.1: Werk en inkomen

Werk en Inkomen

De ontwikkeling van het aantal uitkeringsdossiers ligt op schema en sluit aan bij de doelstelling om de beoogde afname ten opzichte van vorig jaar te realiseren. De vraag naar personeel blijft onverminderd hoog. Vooral in de techniek, bouw en zorg zijn in Groningen veel kansrijke vacatures beschikbaar voor werkzoekenden. Toch lukt het niet iedereen om de stap van bijstand naar werk te maken.

Sinds de invoering van de Participatiewet vallen ook inwoners met grotere belemmeringen voor arbeidsparticipatie onder deze wet. Voor deze groep is uitstroom naar regulier werk niet altijd direct haalbaar. Met de wetswijziging Participatiewet in Balans komt de mens meer centraal te staan. Daarbij zijn vertrouwen, eenvoud en de menselijke maat de uitgangspunten. De nieuwe wetgeving biedt meer ruimte voor maatwerk en houdt rekening met inwoners die extra begeleiding nodig hebben om ontwikkelstappen te zetten.

Door gebiedsgericht te werken volgens de Groningse aanpak hebben wij meer en beter contact met inwoners. Samen met een coach stellen inwoners een ontwikkelplan op dat aansluit bij hun mogelijkheden en perspectief. Dit kan gericht zijn op uitstroom naar werk of richting maatschappelijke participatie. Voor inwoners die niet terecht kunnen op de reguliere arbeidsmarkt bieden wij bestaanszekerheid via onder andere de Basisbaan.

Daarnaast blijven wij inzetten op het voorkomen en bestrijden van armoede via het Uitvoeringsprogramma Brede Aanpak Armoede en Schulden 2024-2026. Met verschillende regelingen ondersteunen wij inwoners bij het realiseren van bestaanszekerheid. Daarbij maken wij voorzieningen, zoals mondzorg, zo toegankelijk en laagdrempelig mogelijk.

Met het Plan Schuldhulpverlening 2024-2028 en de inzet op vroegsignalering voorkomen we zoveel mogelijk problematische schulden. Jongeren krijgen hierbij extra ondersteuning van eurocoaches, zodat financiële problemen in een vroeg stadium kunnen worden aangepakt.

Ook inburgeringsplichtige inwoners begeleiden we zowel bij hun inburgeringstraject als bij het vinden van werk of activiteiten gericht op participatie. Met het beleidskader Nieuw in 050 geven we uitvoering aan de Wet inburgering 2021. Door actieve begeleiding en zoveel mogelijk maatwerk laten we alle inburgeraars snel en volwaardig meedoen in Groningen.

Onderwijs

In de vorige rapportage hebben we gemeld dat we voor het nieuwkomersonderwijs op de reguliere Internationale Schakelklas (ISK) een tijdelijke nieuwkomersvoorziening onderwijs (TNV) aangevraagd hebben en toegekend hebben gekregen. Hierdoor konden enkele groepen leerlingen werken met een aangepast aanbod en lessentabel. Na de zomervakantie is er weer voldoende plek op de ISK voor alle nieuwkomerskinderen en volgt dus iedereen weer het volledige programma.

Van 8 tot en met 15 september was er de landelijke Week van Lezen en Schrijven. Een week waarin de gemeente Groningen extra aandacht heeft gevraagd voor mensen die moeite hebben met lezen, schrijven, rekenen en digitale vaardigheden. Zo waren er pop-up Taalhuizen op verschillende locaties in de stad, waaronder het Martini Ziekenhuis, het UWV en Winkelcentrum Paddepoel. Op een laagdrempelige en leuke manier hebben we laten zien wat het Taalhuis kan betekenen voor iedereen die zijn of haar basisvaardigheden wil versterken.

Belangrijk onderdeel van ons Maatschappelijk Akkoord sociale inclusie zijn de uniforme afspraken informatievoorziening en procedure aanmelding primair onderwijs. De afgelopen periode is het implementatietraject geëvalueerd. Ook is de tweede rapportage van de segregatiemonitor basis- en voortgezet onderwijs verschenen.

Meteen na de zomervakantie is het nieuwe schoolgebouw van de Bisschop Beckerschool in Paddepoel feestelijk geopend. En ook is er een nieuwe basisschool gestart. Het betreft de islamitische basisschool Al Kitaab in de wijk Corpus den Hoorn.

Welzijn, gezondheid, zorg en diversiteit

Binnen het deelprogramma Welzijn Gezondheid zorg en diversiteit richten we ons op het versterken van de eigen kracht van onze inwoners en op de ontwikkeling naar een zorgzame samenleving met een nadrukkelijke aandacht voor preventie.

De afgelopen tien jaar is er veel gebeurd: het sociaal domein heeft de nodige veranderingen en transformaties ondergaan met als doel om de gemeentelijke taken samen met onze (keten)partners zo effectief en efficiënt mogelijk te organiseren. We doen dit in een stedelijke en/ of regionale omgeving. Dit vraagt per wijk dan wel gebied vraagt om een andere inzet dan wel aanpak.

Niet alleen is er sprake van een schaarste in beschikbare ruimte in de ruimtelijke omgeving, ook de middelen waarmee we van beleidsvorming naar uitvoering komen zijn beperkt. Doordat er structureel middelen beschikbaar komen vanuit de Sociale Agenda van Nij Begun kunnen we op onderdelen de huidige inzet verminderen, echter geldt dit niet voor bijvoorbeeld de inzet op jeugdzorg.

We gaan uit van de kracht en veerkracht van kinderen, jongeren, ouders en hun omgeving. De gemeente Groningen zet in op een sterke sociale basis om dit te ondersteunen. Jeugdhulp blijft beschikbaar voor wie dat echt nodig heeft, maar is geen vanzelfsprekende oplossing. De nadruk ligt op preventie, normaliseren, de-medicaliseren en collectieve vormen van ondersteuning. Samen met lokale en regionale partners wordt gewerkt aan passende hulp, vooral voor gezinnen in kwetsbare en complexe situaties.

Het doel is terugdringen van uithuisplaatsingen en doorplaatsingen. Daarnaast werken wij aan verdere verbeteringen in de regionale jeugdbeschermingsketen en de ontwikkelingen richting het Toekomstscenario kind- en gezinsbescherming.

Een ander belangrijk thema is de extra gepleegde inzet om fraude en misbruik van zorggelden aan te pakken. Met het actieplan aanpak zorgfraude richten we ons op drie aandachtsgebieden namelijk preventie, toezien en toezicht en handhaving. Daarmee hebben een sterke basis neergezet voor de toekomst om preventief signalen te delen bijvoorbeeld in het Informatie Knooppunt Zorgfraude (IKZ) om samen met onze partners malafide partijen in beeld te brengen en uit te sluiten.

Dat doen we nu ook aan de voorkant bij de markconsulatie als onderdeel van het inkoopproces voor de GON en Beschermd Wonen. We attenderen potentiële (nieuwe) aanbieders dat we hun organisatie en bestuurders op basis van de wet Bibob zullen screenen op malversaties. Met de nieuwe inkoop van het GON en Beschermd Wonen zijn aanzienlijke bedragen gemoeid en we willen niet dat de toch al beperkte middelen in verkeerde handen terechtkomen.

We zien dat de druk op de MO en BW voorzieningen toeneemt vanwege o.a. het tekort aan passende uitstroombmogelijkheden, bijvoorbeeld als gevolg van woning schaarste. Ook zien we dat het aantal buitenslapers blijft toenemen en merken we dat toenemende overlast in met name het centrumgebied een stevige wissel trekt op bewoners, ondernemers en bezoekers. In 2026 hebben we ingezet op het versterken van de samenwerking tussen betrokken ketenpartners en op het steviger coördineren van interventies gericht op afname van overlastproblematiek, bijvoorbeeld bij de aanpak van buitenslapers en aanverwante groepen.

Het Integraal Zorgakkoord (IZA) en Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) lopen na 2026 af. Momenteel wordt gewerkt aan een Aanvullend Zorg en Welzijnsakkoord (AZWA) om deze akkoorden op te volgen.

Verder werken we nog samen met WIJ Groningen aan de nieuwe set van afspraken. Insteek van de nieuwe SVA dat we voor de komende jaren op basis van concrete doelen afspreken hoe we de kwaliteit van de toegang ondersteuning van onze inwoners met een ondersteuningsvraag zo snel en dichtbij mogelijk kunnen organiseren. Doordat we de SVA momenteel toetsen aan het coalitieakkoord verwachten we dat we de SVA eind van dit jaar kunnen vaststellen.

Wel zien we binnen bepaalde domeinen dat de grenzen van de uitvoeringscapaciteit in zicht is gekomen, hetgeen ten koste gaat van onder meer de organisatiekracht en uitvoerbaarheid van beleid. Op veel plekken zien we dat de rek eruit is. Bovendien zien we al langer dat de omvang van de problematiek van onze inwoners meervoudig en complexer wordt.

Ook zien we dat er door de stijging van het aantal inwoners die van ons ondersteuning vraagt, er wachtlijsten ontstaan. Met name kwetsbare groepen lopen het risico dat ze hierdoor niet tijdig geholpen kunnen worden.

Ondanks de toenemende complexiteit en de groeiende vraag en de beperkte financiële middelen blijven we onverminderd streven om onze doelen en daarmee de ambitie in 2027 te realiseren.

Sport

We zijn bezig met de uitvoeringsagenda van het Masterplan Sportvoorzieningen, waarmee we integraal en langjarig alle opgaven voor onze sportvoorzieningen in kaart hebben gebracht. In verband met de groei van de gemeente neemt de druk op beschikbare capaciteit aan sport- en beweegvoorzieningen toe. Er is een grote behoefte aan sport- en beweegplekken in de openbare ruimte.

Er wordt gewerkt aan de herijking van het Meerjarenprogramma Sport en Bewegen. Met het meerjarenprogramma blijven we inzetten op sporten, spelen, bewegen en ontmoeten voor iedere Groninger, zodat iedereen sportief kapitaal kan opbouwen. Onderdeel hiervan is de doorontwikkeling van de Brede Regeling Combinatiefuncties, waarmee we nog meer op specifieke doelgroepen zoals jongeren en ouderen willen inzetten. We vinden vitale sportaanbieders belangrijk en zetten daarom nog meer in op clubondersteuning. Met het Platform Ondernemende Sportaanbieders (POS) verstevigen we de samenwerking met onze stakeholders.

Net zoals vorig jaar zien we veel vraag naar financiële ondersteuning om te kunnen sporten en bewegen. Het aantal volwassenen dat gebruik maakt van het Volwassenenfonds Sport en Cultuur blijft sterk toenemen.

De jaarlijks beschikbaar middelen zijn opnieuw onvoldoende. Vanuit de programma's sport, cultuur en armoede hebben we dit jaar honderdduizend euro extra kunnen toevoegen.

Cultuur en Evenementen

De culturele sector staat voor een aantal belangrijke ontwikkelingen. De druk op artistieke vrijheid neemt toe door maatschappelijke polarisatie en een verhard publiek debat, waardoor culturele instellingen vaker te maken krijgen met kritiek en beïnvloedingspogingen.

Daarnaast verandert generatieve AI de cultuur- en eventensector ingrijpend: deze technologie biedt kansen voor innovatie en nieuwe vormen van creativiteit, maar kan tegelijkertijd leiden tot minder opdrachten en inkomsten voor makers. Cultuur en evenementen worden steeds vaker ingezet als instrument voor maatschappelijke opgaven, zoals gezondheid, leefbaarheid en duurzaamheid.

Eerlijke arbeidsvoorwaarden en fair pay blijven een belangrijk aandachtspunt vanwege de kwetsbare inkomenspositie van veel makers, culturele organisaties en festivals. Hoewel de cultuurparticipatie in Nederland hoog is en ook in Groningen de belangstelling voor cultuur en evenementen groeit, blijven verschillen tussen inkomens- en opleidingsgroepen bestaan. Tegelijkertijd staat de financiële positie van de sector onder druk door stijgende kosten en een langdurige relatieve daling van de overheidsfinanciering. Gemeenten blijven hierin een cruciale financier, terwijl toekomstige bezuinigingen en het ravijnjaar vanaf 2028 risico's met zich meebrengen. Daarnaast werkt het Rijk aan een herziening van het cultuurbestel vanaf 2029, gericht op langere subsidieperiodes en minder bureaucratie. Wij volgen deze ontwikkelingen actief en zetten via onder meer We the North in op belangenbehartiging richting het Rijk.

In lijn met het coalitieakkoord werken wij samen met de provincie en andere stakeholders aan de totstandkoming van een bidbook voor een kandidaatstelling van Groningen voor de titel van Culturele Hoofdstad van Europa in 2033. De organisatiestructuur en bemensing moet najaar 2026 staan, zodat gewerkt kan worden aan de 1e versie van het bidbook, op te leveren eind 2027. Culturele Hoofdstad is een door de Europese Commissie geïnitieerd sociaaleconomisch transitieprogramma, waarbij cultuur en evenementen fungeren als vliegwiel. Het Groninger bid wordt innig verbonden met doelstellingen en uitvoering van Nij Begun, onder meer rond de vrijetijdseconomie.

Resultaten

Prestatie indicatoren

Met de prestatie-indicatoren wordt de prognose van de uitvoering van ons beleid in dit beleidsveld weergegeven. De gerealiseerde doelstellingen worden hier niet gemeld. Wij geven alleen een toelichting op verwachte afwijkingen in de uitvoering. Met de volgende indicator(en) wordt de voortgang van de uitvoering van ons beleid gemeten.

Prestatie indicator(en)	Beoogd 2026	Prognose 2026
-------------------------	----------------	------------------

1. Werk en activering		
Aantal personen met een bijstandsuitkering dat uitstroomt naar:		
• Een opleiding	100	
Toelichting: Momenteel ligt de uitstroom naar scholing achter op schema. We verwachten deze uitstroom vanaf september, als opleidingen weer starten, in te lopen.		

Financiële toelichting

Deelprogramma 3.1 Werk en inkomen	Primitieve begroting 2026	Actuele begroting 2026	Prognose VGR 26-2	Verwachte afwijking VGR 2026
lasten	335.448	341.632	334.173	7.459
baten	217.717	222.502	222.425	-77
Saldo voor reservemutaties	-117.731	-119.130	-111.748	7.382
Reserve mutaties				
Totaal toevoegingen	0	0	0	0
Totaal onttrekkingen	1.447	1.822	1.822	0
Totaal deelprogramma 3.1	-116.284	-117.308	-109.926	7.382

Toelichting van het verschil tussen de actuele begroting 2026 en de prognose 2026 (alleen bij verschillen in baten en lasten > 500 duizend euro).

3.1 Werk en inkomen	Lasten	Baten
BUIG	2.579	
In het voorjaar van 2026 hebben we inzicht gekregen in het aandeel van de gemeente Groningen in de landelijke bijstandsuitgaven in 2025. Dit aandeel was opnieuw lager dan in het jaar ervoor en lager dan waarmee is gerekend bij het opstellen van de gemeentebegroting 2026. Ook in 2026 ontwikkelt het aantal bijstandsuitkeringen zich gunstiger dan landelijk. Deze positieve ontwikkeling schrijven we toe aan de verbetering van onze dienstverlening op het gebied van werk en ontwikkeling waaraan we de afgelopen jaren hard hebben gewerkt. Naar verwachting komen de bijstandsuitgaven in 2026 2,6 miljoen euro lager uit dan begroot.		
Participatiewet in balans - incidentele middelen	1.159	
In de septembercirculaire 2025 heeft het Rijk voor de periode 2025-2030 middelen beschikbaar gesteld om de Participatiewet ter vereenvoudigen en te verbeteren. Wij verwachten dat de besteding van de middelen van de jaarschijven 2025 (818 duizend euro) en 2026 (341 duizend euro) in 2027 en 2028 plaats gaat vinden.		
Sociale Werkvoorziening en Nieuw Beschut	957	77
Beschut bedrijf (lasten -21/ baten 266)		
De gemiddelde aantallen medewerkers SW en Nieuw Beschut zijn lager dan begroot. Dit geeft verschillende voor- en nadelen bij lasten en baten die nagenoeg tegen elkaar wegvallen. Het voordeel bij de baten betreft de hogere omzet en behaalde bonus van Defensie.		

Detachering (lasten 338/ baten -189)

We hebben minder uitvoeringskosten dan begroot (voordeel 189 duizend euro), mede door afname van de SW doelgroep (betreft de oude WSW-regeling waarvoor een sterfhuisconstructie geldt, de doelgroep neemt af door pensionering, arbeidsongeschiktheid en overlijden, er is geen sprake van nieuwe instroom)

Deze afname zorgt ook voor lagere salariskosten (voordeel 34 duizend euro) en overige personeelskosten (voordeel 109 duizend euro, het gevolg van onderbezetting).

De kleiner wordende doelgroep leidt ook tot lagere opbrengsten uit detachering (nadeel 189 duizend euro), mede doordat het aantal plaatsingen bij beter betalende opdrachtgevers afneemt

Algemene uitvoeringskosten en instroomportaal (lasten -193)

Een deel van de formatie die we inzetten voor doorontwikkeling iederz brengen we ten laste van het reguliere budget voor uitvoeringskosten. Hierdoor hebben we meer lasten dan begroot.

Doorontwikkeling sociaal ontwikkelbedrijf (lasten 833)

Via de meicirculaire 2025 is in 2026 1,2 miljoen euro beschikbaar gesteld voor doorontwikkeling iederz. Naar verwachting zetten we 833 duizend euro in 2026 nog niet in. Dit komt onder meer doordat we een deel van de uitvoeringskosten dekken vanuit reguliere budgetten. Daarnaast bevinden diverse deelprojecten zich nog in de opstartfase waardoor deze nog niet tot bestedingen leiden in 2026. De niet ingezette middelen zetten we in de komende jaren in.

Basisbaan	854	-554
------------------	-----	------

Het aantal gerealiseerde basisbanen is lager dan begroot (gemiddeld 12 fte lager), onder meer door lagere instroom en doordat kritischer wordt gekeken naar contractverlenging. We hebben hierdoor lagere personeelskosten (voordeel lasten 939 duizend euro) maar ook lagere opbrengsten vanuit loonkostensubsidie (nadeel baten 534 duizend euro).

Overige bedrijfsvoeringskosten	755	
---------------------------------------	-----	--

Als gevolg van incidentele financiële compensatie vanuit het Rijk, onder meer voor de uitvoeringskosten inzake Kindertoelagenaffaire en TOZO, realiseren we in 2026 een voordeel van 755 duizend euro op bedrijfsvoeringskosten.

Werk in Zicht	500	
----------------------	-----	--

We hebben in 2026 4,0 miljoen euro aan middelen ontvangen vanuit Nij Begun voor onder meer Nij Begun banen en Kansrijk Talent. De uitgaven vallen naar verwachting deels in 2027, hierdoor hebben we in 2026 0,5 miljoen euro lagere lasten.

Schuldhelpverlening - incidentele middelen	482	
---	-----	--

Via de meicirculaire 2026 hebben wij van het Rijk 482 duizend euro ontvangen voor vroegsignalering (onderdeel van het IBO maatregelenpakket). Wij verwachten dit bedrag in 2027 in te zetten, onder andere voor de pilot met Menzis.

Inburgering	331	
--------------------	-----	--

We verwachten per saldo een voordeel van 331 duizend euro. Enerzijds hebben we via de septembercirculaire 2026 689 duizend euro aan extra middelen ontvangen voor uitvoeringskosten inburgering, dit geeft een voordeel. Anderzijds hebben we een nadeel van 358 duizend euro, met name door hogere ambtelijke personeelskosten als gevolg van ziektevervangings en tijdelijke inhuur van een afdelingshoofd.

ESF	246	
------------	-----	--

Op basis van de voorlopige subsidiebeschikking ontvangen we 599 duizend euro subsidie in 2026. We verwachten in 353 duizend euro nodig te hebben voor dekking van lasten. Dit geeft een voordeel van 246 duizend euro.

Loonkostensubsidie	241	
---------------------------	-----	--

Van de loonkostensubsidie die het Rijk via het nader voorlopig budget heeft toegekend, zetten we naar verwachting 241 duizend euro niet in. Dit komt doordat de groei van basisbanen en Nieuw Beschut langzamer gaat dan verwacht.

Bijzondere bijstand	-354	400
----------------------------	------	-----

We hebben 354 duizend euro hogere verstrekkingen, met name door de kosten van aanvullende bijstand voor jongeren van 18-21 jaar die in een instelling verblijven (270 duizend euro). Daarnaast stijgen ook de kosten voor overige verstrekkingen. Doordat meer bijzondere bijstand wordt verstrekt als leenbijstand hebben we 400 duizend euro hogere ontvangsten.

Deelprogramma 3.2: Onderwijs

In de vorige rapportage hebben we gemeld dat we voor het nieuwkomersonderwijs op de reguliere Internationale Schakelklas (ISK) een tijdelijke nieuwkomersvoorziening onderwijs (TNV) aangevraagd hebben en toegekend hebben gekregen. Hierdoor konden enkele groepen leerlingen werken met een aangepast aanbod en lessentabel. Na de zomervakantie is er weer voldoende plek op de ISK voor alle nieuwkomerskinderen en volgt dus iedereen weer het volledige programma.

Van 8 tot en met 15 september was er de landelijke Week van Lezen en Schrijven. Een week waarin de gemeente Groningen extra aandacht heeft gevraagd voor mensen die moeite hebben met lezen, schrijven, rekenen en digitale vaardigheden. Zo waren er pop-up Taalhuizen op verschillende locaties in de stad, waaronder het Martini Ziekenhuis, het UWV en Winkelcentrum Paddepoel. Op een laagdrempelige en leuke manier hebben we laten zien wat het Taalhuis kan betekenen voor iedereen die zijn of haar basisvaardigheden wil versterken.

Belangrijk onderdeel van ons Maatschappelijk Akkoord sociale inclusie zijn de uniforme afspraken informatievoorziening en procedure aanmelding primair onderwijs. De afgelopen periode is het implementatietraject geëvalueerd. Ook is de tweede rapportage van de segregatiemonitor basis- en voortgezet onderwijs verschenen.

Meteen na de zomervakantie is het nieuwe schoolgebouw van de Bisschop Beckerschool in Paddepoel feestelijk geopend. En ook is er een nieuwe basisschool gestart. Het betreft de islamitische basisschool Al Kitaab in de wijk Corpus den Hoorn.

Resultaten

Prestatie-indicatoren

Met de prestatie-indicatoren wordt de prognose van de uitvoering van ons beleid in dit beleidsveld weergegeven. De gerealiseerde doelstellingen worden hier niet gemeld. Wij geven alleen een toelichting op verwachte afwijkingen in de uitvoering. Met de volgende indicator(en) wordt de voortgang van de uitvoering van ons beleid gemeten.

Prestatie-indicator(en)	Beoogd 2026	Prognose 2026
% doelgroeppeuters met leeftijdsadequaat niveau op taal en rekenen instroom groep 1	Minimaal 75%	
Toelichting: De gegevens voor het beantwoorden van deze vraag zijn niet langer beschikbaar. Peuter- en kleutertoetsen worden niet langer afgenomen, goede alternatieven zijn niet voor handen.		
% doelgroepkleuters met leeftijdsadequaat niveau taal/rekenen doorstroom groep 3	Minimaal 75%	
Toelichting: De gegevens voor het beantwoorden van deze vraag zijn niet langer beschikbaar. Kleutertoetsen worden niet langer afgenomen, goede alternatieven zijn niet voor handen.		
% doelgroepkleuters met groei ontwikkelingslijn taal en rekenen	Minimaal 75%	
Toelichting: De gegevens voor het beantwoorden van deze vraag zijn niet langer beschikbaar. Scholen zijn vrij in hun keuze voor leerlingvolgsystemen met bijbehorende toetsen, dit is niet te vertalen naar een gemeente brede betrouwbare score op deze indicator.		
Aantal deelnemers Taalhuizen	520	
Toelichting: In de afgelopen periode is een groot aantal deelnemers uitgestroomd. Redenen hiervoor zijn dat zij zijn doorverwezen naar Formele Educatie of naar het MBO, omdat ze aan het werk zijn gegaan of omdat ze hun doelen hebben behaald. Het beoogde totale aantal taalhuisdeelnemers valt derhalve lager uit dan in 2025. Het aantal nieuwe deelnemers ligt wel op het gewenste niveau.		

Aantal deelnemers Volwasseneneducatie	800	
Toelichting: De afgelopen jaren is het aantal deelnemers volwasseneneducatie gebaseerd op het aantal inschrijvingen. Daarbij werden ook inwoners meegenomen die kort ingeschreven stonden in afwachting van een intake/plaatsing in een groep, maar vervolgens geen traject zijn gaan volgen. Mogelijke redenen zijn dat deze inwoners niet onder de doelgroep van de Wet Educatie Beroepsonderwijs vallen of dat zij zelf besluiten om niet deel te nemen. Deze groep wordt met ingang van 2026 niet meer meegenomen in de aantallen. Het beoogde aantal betreft nu de deelnemers die daadwerkelijk een traject gaan volgen en valt derhalve lager uit dan in de voorgaande jaren.		

Financiële toelichting

Deelprogramma 3.2 Onderwijs	Primitieve begroting 2026	Actuele begroting 2026	Prognose VGR 26-2	Verwachte afwijking VGR 2026
lasten	44.107	47.576	47.312	264
baten	15.064	18.006	18.676	670
Saldo voor reservemutaties	-29.043	-29.570	-28.636	934
Reserve mutaties				
Totaal toevoegingen	7.927	7.774	7.774	0
Totaal onttrekkingen	7.031	7.031	7.031	0
Totaal deelprogramma 3.2	-29.939	-30.313	-29.378	934

Toelichting van het verschil tussen de actuele begroting 2026 en de prognose 2026 (alleen bij verschillen in baten en lasten > 500 duizend euro).

3.2 Onderwijs	Lasten	Baten
Verkoop pand		670
Vanuit de verkoop van een pand is een boekwinst gerealiseerd van 670 duizend euro. Deze verkoop was niet begroot in 2026.		
Leerlingenvervoer	294	
We verwachten een voordeel van 294 duizend euro op leerlingenvervoer. De groei van het aantal gereden kilometers en van het aantal unieke kinderen dat voor passend onderwijs afhankelijk is van leerlingenvervoer, is lager dan we verwachtten bij het opstellen van de begroting.		
Overig	-30	
Overige verschillen tellen op tot een nadeel van 30 duizend euro.		

Deelprogramma 3.3: Welzijn, gezondheid, zorg en diversiteit

Resultaten

Wat willen we bereiken (resultaten)	Behalen we onze doelen
Zorg en veiligheid	
<i>Maatschappelijke opvang</i>	
- Als gevolg van het voorgaande is de instroom in de maatschappelijke opvang zo beperkt mogelijk gebleven; - Dak- en thuislozen ontvangen passende hulp (i.r.t. onder meer huisvesting/opvang, inkomen/schulden en dagbesteding).	
Toelichting: We zien dat het vangnet van MO onderdruk staat vanwege het tekort aan passende uitstroommogelijkheden (bijvoorbeeld als gevolg van woning schaarste). In 2026 is ingezet op het versterken van de samenwerking. Dat heeft bijvoorbeeld geresulteerd in een aanscherping van de aanpak buitenslapers. We voeren de aanpak van overlast op straat in toenemende mate integraal uit.	

Echter het duurzaam beëindigen van overlast vraagt om structurele oplossingen waar wonen en verblijf randvoorwaardelijk in zijn.	
<i>Huiselijk geweld en kindermishandeling</i>	
Slachtoffers zijn tijdig in een stabiele, veilige situatie gebracht;	
Toelichting: Wanneer het gaat om een melding bij Veilig Thuis worden crisis- en spoedmeldingen wel direct opgepakt, evenals huisverboden, maar voor niet-spoedmeldingen werkt VTG met een wachtlijst.	
<i>Onbegrepen gedrag en weerbaarheid</i>	
- De weerbaarheid en veerkracht van jongeren en jongvolwassenen die een risico vormen op het domein van zorg- en veiligheid is vergroot; - De Aanpak Voorkoming Escalatie is geïmplementeerd.	
Toelichting: De Aanpak Voorkomen Escalatie is deels geïmplementeerd. Momenteel wordt gewerkt aan:	
- Eenduidig definiëren en doorontwikkelen van casusregie; - Herijken van op- en afschaalroutes; - Netwerkpartners (opnieuw) meenemen in AVE.	

Financiële toelichting

	Primitieve begroting 2026	Actuele begroting 2026	Prognose VGR 26-2	Verwachte afwijking VGR 2026
Deelprogramma 3.3 Welzijn, gezondheid en zorg				
lasten	427.868	414.045	410.951	3.093
batens	41.881	24.544	24.651	107
Saldo voor reservemutaties	-385.987	-389.500	-386.300	3.200
Reserve mutaties				
Totaal toevoegingen	0	17	17	0
Totaal onttrekkingen	56	2.037	2.037	0
Totaal deelprogramma 3.3	-385.931	-387.481	-384.280	3.200

Toelichting van het verschil tussen de actuele begroting 2026 en de prognose 2026 (alleen bij verschillen in baten en lasten > 500 duizend euro).

3.3 Welzijn, gezondheid, zorg en diversiteit	Lasten	Baten
Maatschappelijke Opvang	1.274	
In 2026 is voor uitvoering van de centrumregeling Maatschappelijke Opvang (MO) en Vrouwenopvang (VO) 2,6 miljoen euro beschikbaar aan resterende incidentele middelen uit voorgaande jaren. We verwachten hiervan 1,3 miljoen euro in te zetten in 2026. Het restant zetten we in 2027 in voor continuering van de huidige inzet.		
Opvang ongedocumenteerden	736	
We verwachten een voordeel van 736 duizend euro in 2026 omdat een deel van de begrote uitgaven verschuift naar 2027 en 2028.		
WMO	640	75
De Wmo-kosten stijgen verder, echter ten opzichte van de begroting is er een voordeel. Voor 0,6 miljoen euro wordt dit veroorzaakt door een incidenteel voordeel als gevolg van winst-afroaming van een zorgaanbieder. Verder zijn de zorgkosten opnieuw doorgerekend op basis van de ontwikkelingen in 2026. Een deel van dit voordeel is ingezet voor een bijdrage in het herstelplan van Veilig Thuis (0,35 miljoen). Hiermee wordt beoogd wachtlijstvrij te werken zodat de gezinnen tijdig en adequate ondersteuning ontvangen.		

Passende woon-/zorgoplossingen	611	
In de begroting 2026 is 1,0 miljoen euro aan intensiveringsmiddelen beschikbaar gesteld voor passende woon-zorg oplossingen voor mensen in een kwetsbare positie.		
Dit betreft onder meer Housing First, verruiming van de winternoodopvang en (verkenning van de mogelijkheid tot) transformatie van de opvanglocatie Helsinkiweg naar een sociaal woonpension.		
We verwachten dat de realisatie van het sociaal woonpension om diverse redenen niet realistisch is (voordeel 0,5 miljoen euro). Daarnaast hebben we lagere uitgaven voor Housing First omdat het aantal ingezette trajecten minder snel groeit dan verwacht.		
Jeugdzorg	0	
De totale jeugdzorgkosten prognosticeren we op 115,6 miljoen euro. We verwachten dat het huidige budget voldoende is om de uitgaven jeugdzorg te dekken en dit geeft per saldo een neutraal resultaat. Gezien de onzekerheden rondom de ontwikkeling van de zorgkosten, mede door de afhankelijkheden van andere domeinen en ketenpartners, houden we rekening met een bandbreedte van plus en min 3,0 miljoen euro. Vanaf 2028 hebben we forse structurele taakstellingen in de begroting opgenomen. Het uitgangspunt is dat de taakstellingen ofwel gecompenseerd worden door extra Rijksmiddelen ofwel gerealiseerd worden door verlaging van kosten door o.a. de transformatie van het zorglandschap en inzet op preventie. Mocht dit anders uitpakken, dan betekent dit voor de toekomst dat het jeugdbudget onvoldoende zal zijn om de kosten te dekken.		
Beschermd Wonen	-50	
In VGR-I werd nog een positief resultaat verwacht vanuit het regionale programma Beschermd Wonen. De rijksbijdrage valt echter lager uit dan de gehanteerde uitgangspunten in de begroting waardoor het resultaat van het programma naar beneden is bijgesteld. Het resultaat van het regionale programma Beschermd Wonen is geprognosticeerd op 0,3 miljoen euro (was 2,4 miljoen euro).		
Inwonersbijdrage GGD	-220	
De gemeenschappelijke regeling Publieke Gezondheid en Zorg heeft in de zomerbrief een negatief resultaat geprognosticeerd. Dit komt met name doordat de uitgaven die nodig zijn voor uitvoering van de basistaak van JGZ hoger zijn dan de beschikbare middelen vanuit de inwonersbijdrage. Dit betekent voor onze gemeente een negatief resultaat van 220 duizend euro.		
Overig	102	32
Overige verschillen tellen op tot een voordeel van 134 duizend euro.		

Deelprogramma 3.4: Sport en bewegen

Financiële toelichting

Deelprogramma 3.4 Sport en bewegen	Primitieve begroting 2026	Actuele begroting 2026	Prognose VGR 26-2	Verwachte afwijking VGR 2026
lasten	43.124	43.817	42.143	1.673
baten	12.333	12.858	12.858	0
Saldo voor reservemutaties	-30.791	-30.958	-29.285	1.673
Reserve mutaties				
Totaal toevoegingen	0	0	0	0
Totaal onttrekkingen	36	316	316	0
Totaal deelprogramma 3.4	-30.755	-30.643	-28.970	1.673

Toelichting van het verschil tussen de actuele begroting 2026 en de prognose 2026 (alleen bij verschillen in baten en lasten > 500 duizend euro).

Wij verwachten geen financiële afwijkingen groter dan 500 duizend euro binnen dit deelprogramma.

3.4 Sport en bewegen	Lasten	Baten
Plankosten Kardinges	1.500	
In 2026 is voor de planvorming van de gebiedsontwikkeling Kardinges 3,2 miljoen euro beschikbaar. Diverse zaken moeten nog nader worden geconcretiseerd, waaronder de exacte omvang en positie van het ontwikkelgebied en de inhoud en omvang van het beoogde programma. We verwachten 1,5 miljoen euro daarom nog niet te besteden in 2026. Deze middelen blijven beschikbaar voor dit onderwerp.		
Zwembad Scharlakenhof	550	
We verwachten dat een deel van de voor 2026 gereserveerde middelen nog niet nodig is. We hebben hierdoor in 2026 een voordeel van 550 duizend euro. In afwachting van de verkenning van eventuele nieuwbouw van een zwembad in Haren zetten we deze middelen in 2027 alsnog in.		
Personeel	-250	
Als gevolg van de nieuwe cao-uitzendkrachten zijn de kosten voor inhuur van personeel aanzienlijk gestegen. Daarnaast hebben we extra personeel moeten inhuren vanwege vervanging in verband met langdurige ziekte.		
Overig	-127	
Overige verschillen tellen op tot een nadeel van 127 duizend euro.		

Deelprogramma 3.5: Cultuur en evenementen

Resultaten

Wat willen we bereiken (resultaten)	Behalen we onze doelen
Culturele infrastructuur	
De sector heeft een sterke basis, met gezonde arbeidsrelaties, goede organisatiestructuren en onafhankelijk toezicht, aan de hand van de landelijke codes voor Cultural Governance en Fair Practice.	
Toelichting: De bedrijfsmatige gezondheid van de sector kan om diverse redenen nog stappen zetten. Daarom versterken we samen met de Kunstraad en de provincie Groningen de bedrijfsmatige gezondheid door middel van het programma ' Een vitaal Gronings Cultuurveld '.	
Evenementen worden zo duurzaam en ecologisch mogelijk georganiseerd.	
Toelichting: Op dit moment worden er stappen gezet om de verduurzaming van evenementen aan te jagen. Dit is nog in ontwikkeling.	

Prestatie indicatoren

Met de prestatie-indicatoren wordt de prognose van de uitvoering van ons beleid in dit beleidsveld weergegeven. De gerealiseerde doelstellingen worden hier niet gemeld. Wij geven alleen een toelichting op verwachte afwijkingen in de uitvoering. Met de volgende indicator(en) wordt de voortgang van de uitvoering van ons beleid gemeten.

Prestatie indicator(en)	Beoogd 2026	Prognose 2026
% Inwoners dat aangeeft dat het cultuuraanbod passend is bij de eigen behoeften of wensen		
• Volwassenen (18 jaar e.o.)	-	-
Aantal cultuurinstellingen dat kan worden aangemerkt als:		
• Financieel gezond en weerbaar (op basis van criteria: 'prognose' sluitende exploitatie en voldoende weerstandsvermogen)	38	
Toelichting: De culturele sector heeft te maken met diverse uitdagingen, zoals fair pay, stijgende kosten voor lonen en huisvesting en de beschikbaarheid van subsidies. Deze ontwikkelingen hebben invloed op de financiële gezondheid en weerbaarheid van instellingen. Instellingen die momenteel niet financieel gezond of weerbaar zijn, worden gemonitord. Met deze instellingen zijn afspraken gemaakt en worden duurzame oplossingen voor de problematiek uitgewerkt. Wij zetten ons in om de bedrijfsmatige gezondheid van de culturele sector te versterken. Dit doen wij onder andere via het programma 'Vitaal Gronings cultuurveld'.		
Aantal bezoekers:		
• Groninger Museum	150.000	
Toelichting: De ticketverkoop en -omzet blijven achter bij de begroting. Op basis van de huidige bezoekersaantallen wordt uitgegaan van circa 120.000 bezoekers in 2026, ongeveer 30.000 minder dan begroot. Een mogelijk positief effect van de nieuwe koers en campagne is nog niet meegenomen, omdat dit momenteel onvoldoende onderbouwd kan worden. Vanaf het najaar wordt een toename van het aantal bezoekers verwacht, maar structureel herstel zal naar verwachting tijd vergen.		

Financiële toelichting

	Primitieve begroting 2026	Actuele begroting 2026	Prognose VGR 26-2	Verwachte afwijking VGR 2026
Deelprogramma 3.5 Cultuur				
lasten	76.056	79.072	79.826	-754
baten	21.903	22.800	22.602	-198
Saldo voor reservemutaties	-54.153	-56.273	-57.225	-952
Reserve mutaties				
Totaal toevoegingen	1.237	3.247	3.247	0
Totaal onttrekkingen	506	506	506	0
Totaal deelprogramma 3.5	-54.884	-59.013	-59.965	-952

Toelichting van het verschil tussen de actuele begroting 2026 en de prognose 2026 (alleen bij verschillen in baten en lasten > 500 duizend euro).

3.5 Cultuur en evenementen	Lasten	Baten
Personeelskosten	307	
Als gevolg van de nieuwe cao-uitzendkrachten per 1 januari 2026 zijn de personeelskosten structureel met 317 duizend euro toegenomen. Daarnaast blijkt, als gevolg van hogere bezoekersaantallen en daarmee samenhangende groei van Toeslag Onregelmatige Dienst (TOD), eerdere compensatie niet meer toereikend. Dit geeft een structureel nadeel van 76 duizend euro.		
Groninger Archieven	-393	
Met ingang van 2026 is de structurele gemeentelijke bijdrage aan de gemeenschappelijke regeling RHC Groninger Archieven met 0,3 miljoen euro verhoogd. Dit is veroorzaakt door toenemende wet- en regelgeving, de groei van de collectie en een noodzakelijke herinrichtingsopgave.		
Langere instandhouding De Oosterpoort	-300	
Door de langere instandhouding van De Oosterpoort hebben we nadelen als gevolg van onvoorzien onderhoud (150 duizend euro) en actualisatie van kapitaallasten en afschrijvingstermijnen (66 duizend euro).		
Summerstage	-216	
We verwachten dat het resultaat op Summerstage 349 duizend euro lager uitvalt. Dit komt door tegenvallende horeca-inkomsten en door hogere kosten voor tussentijdse af- en opbouw vanwege het wegvallen van een optie tussen de 2e en 3e act.		
Bedrijfsvoering Stadsschouwburg en Oosterpoort (SPOT)	-151	-198
Door een combinatie van bezuinigingen, meevallers en een gunstige ontwikkeling van de popmarkt verwachten we een incidenteel voordeel van 307 duizend euro. We hebben gestuurd op programmering (minder programma op externe locaties), hogere inkomsten (o.a. verhoging garderobe) en een efficiëntere inzet van personeel en voorzieningen (restaurant vaker dicht, scherper inroosteren).		

Programma 4: Dienstverlening en bestuur

Deelprogramma 4.1: Dienstverlening

Financiële toelichting

	Primitieve begroting 2026	Actuele begroting 2026	Prognose VGR 26-2	Verwachte afwijking VGR 2026
Deelprogramma 4.1 Dienstverlening				
lasten	20.484	21.016	20.296	720
baten	5.959	6.097	5.974	-123
Saldo voor reservemutaties		-14.918	-14.322	596
Reserve mutaties				
Totaal toevoegingen	0	0	0	0
Totaal onttrekkingen	0	0	0	0
Totaal deelprogramma 4.1	-14.525	-14.918	-14.322	596

Toelichting van het verschil tussen de actuele begroting 2026 en de prognose 2026 (alleen bij verschillen in baten en lasten > 500 duizend euro).

4.1 Dienstverlening	Lasten	Baten
Proceskostenvergoedingen	730	
Het aantal WOZ-bezwaren is verder gedaald en ligt inmiddels weer rond het reguliere niveau van 2022. Het aandeel WOZ-bezwaren door no-cure-no-pay bureaus is fors verminderd. Daarnaast zet de vanaf medio 2025 ingezette matiging van proceskostenvergoedingen door in 2026.		

Hierdoor nemen de verwachte kosten voor 2026 met 0,7 miljoen euro af, wat een incidenteel voordeel oplevert.		
Reclamebelasting	-180	
De uitgaven/kosten van het NBK voor het innen van reclamebelasting zijn in 2026 180 duizend euro hoger dan verwacht.		
Overige afwijkingen	169	-123
De overige afwijkingen tellen op tot een nadeel van 123 duizend euro.		

Deelprogramma 4.2: College, raad, wijkontwikkeling en wijkvernieuwing

Resultaten

Wat willen we bereiken (resultaten)	Behalen we onze doelen
--	-------------------------------

Prestatie indicatoren

Er zijn binnen dit deelprogramma geen meetbare prestatie indicatoren.

Financiële toelichting

Deelprogramma 4.2 College, raad, wijkvernieuwing en gebiedsgericht werken	Primitieve begroting 2026	Actuele begroting 2026	Prognose VGR 26-2	Verwachte afwijking VGR 2026
lasten	55.426	130.446	95.078	35.368
baten	23.416	46.061	46.061	0
Saldo voor reservemutaties	-32.010	-84.386	-49.017	35.369
Reserve mutaties				
Totaal toevoegingen	16.944	27.434	27.434	0
Totaal onttrekkingen	21.580	39.079	39.079	0
Totaal deelprogramma 4.2	-27.374	-72.741	-37.372	35.369

Toelichting van het verschil tussen de actuele begroting 2026 en de prognose 2026 (alleen bij verschillen in baten en lasten > 500 duizend euro).

4.2 College, raad, wijkontwikkeling en wijkvernieuwing	Lasten	Baten
Nij Begun	29.800	

Net als in 2025 treden wij in 2026 als kassier voor de regio op voor de Sociale Agenda van Nij Begun. Dit is opgenomen in het convenant dat gesloten is tussen de deelnemende gemeenten en de Provincie Groningen.

In dit convenant is onder meer vastgelegd dat de regio gezamenlijk de 16 maatregelen van de Sociale Agenda gaat uitvoeren. Hiervoor is in 2026 88,2 miljoen euro aan ons als kassier uitgekeerd door het Rijk als Decentralisatie Uitkering. Op basis van de huidige besluitvorming verwachten we een besteding van 57,8 miljoen euro. Voor het overige gedeelte is deels al besluitvorming afgesproken maar zal de uitvoering deels nog in 2026 liggen maar waarschijnlijk het merendeel in 2027.

Programma Nieuwkomers	4.167
Doordat de gemeente relatief goedkoop opvangplekken kan realiseren ten opzichte van de bijdrage die we vanuit het rijk ontvangen, ontstaat een voordelig saldo. Daarnaast zijn er bezuinigingen gerealiseerd op o.a. energie en huisvesting en voorzien we op dit moment weinig risico's meer waardoor de prognose naar boven bijgesteld kan worden. Als gevolg van deze ontwikkelingen verwachten we dat het resultaat 4,2 miljoen euro positief zal zijn. Vanaf 2027 zal de financieringssysteem vanuit het rijk wijzigen en is de verwachting dat het voordeel aanzienlijk lager zal uitkomen.	

Wijkvernieuwing	1.000
Voor de wijkvernieuwing stellen we elke twee jaar nieuwe integrale uitvoeringsprogramma's op. We verwachten het merendeel van de geplande activiteiten uit te voeren. Enkele onderdelen lopen vertraging op, vaak in samenhang met bewuste verschuivingen in de planning om een betere afstemming in de wijken te realiseren. Hierdoor schuift een deel van de uitvoering en de daarmee samenhangende bestedingen door naar een later moment.	
Overig	403
De overige verschillen tellen per saldo op tot een voordeel van 403 duizend euro. Dat zit hem met name in geringe negatieve afwijkingen bij enkele samenwerkingsverbanden en iets hogere accountantskosten, alsmede in geringe positieve afwijkingen op het Young Professionals Programma en pensioenen van politieke ambtsdragers (APPA).	

Deelprogramma 4.3: Algemene inkomsten en post onvoorzien

Resultaten

Er zijn op dit deelprogramma geen specifieke resultaten, activiteiten en prestatie-indicatoren bepaald. We begroten onze onroerend zaakbelasting, de roerende zaakbelasting, overige belastingen, het saldo van de financieringsfunctie, het gemeentefonds, de rente van reserves van voldoende omvang en de dividenden zo zorgvuldig mogelijk.

Prestatie indicatoren

Er zijn binnen dit deelprogramma geen meetbare prestatie indicatoren.

Deelprogramma 4.3 Algemene inkomsten en post onvoorzien	Primitieve begroting 2026	Actuele begroting 2026	Prognose VGR 26-2	Verwachte afwijking VGR 2026
lasten	8.462	8.462	1.797	6.665
batens	962.731	1.038.632	1.031.346	-7.256
Saldo voor reservemutaties	954.269	1.030.170	1.029.579	-591
Reserve mutaties				
Totaal toevoegingen	0	0	0	0
Totaal onttrekkingen	0	0	0	0
Totaal deelprogramma 4.3	954.269	1.030.170	1.041.179	-591

Financiële toelichting

Toelichting van het verschil tussen de actuele begroting 2026 en de prognose 2026 (alleen bij verschillen in batens en lasten > 500 duizend euro).

4.3 Algemene inkomsten en post onvoorzien	Lasten	Baten
Gemeentefonds	0	-11.600

We verwachten een nadelig resultaat van 11,6 miljoen euro op het gemeentefonds. Voor -1,0 miljoen euro en voor -9,5 miljoen euro volgde dat al uit de Meicirculaire 2026 en de Septembercirculaire 2025. Echter volgt nu uit het recent gepubliceerde Septembercirculaire 2026 dat dit negatieve resultaat naar verwachting nog met 1,1 miljoen euro toeneemt. Een eerste inschatting van de ruimte onder het plafond BTW Compensatiefonds geeft een negatieve bijstelling van 400 duizend euro. Actualisatie van diverse maatstaven leidt tot een nadeel van 700 duizend euro. De totale bijstelling ten opzichte van de Meicirculaire 2026 komt daarmee uit op -1,1 miljoen euro.

Treasury	6.995	947
Het voordeel wordt voornamelijk veroorzaakt door een lagere financieringsbehoefte dan geraamd. Daardoor zijn nauwelijks langlopende leningen nodig. Dit voordeel ontstaat omdat bij het opstellen van de begroting 2026 de resultaten van 2024 en 2025 nog niet zijn meegenomen volgens de huidige systematiek. De extra inzet van resultaten, reserves en voorzieningen levert hierdoor 3,5 miljoen euro voordeel op. Daarnaast zijn vooruit ontvangen subsidies en uitkeringen hoger dan begroot, wat bij tijdelijke inzet 3,9 miljoen euro aan rente bespaart. Ook vallen de rentebaten uit schatkistbankieren 0,5 miljoen euro hoger uit. Voor de begroting 2027 wordt de berekeningssystematiek aangescherpt, zodat toekomstige afwijkingen naar verwachting kleiner zullen zijn. Per saldo een voordeel van 7,9 miljoen euro. Tot slot merken wij op dat het verwachte voordelige resultaat door de te verwachten verplichte nacalculatie van het RenteOmslagPercentage (ROP) in de jaarrekening zal worden doorgegeven aan de programma's en grondexploitaties.		
Onroerendezaakbelasting (OZB)		3.400
De totale OZB-opbrengsten bedragen ruim 125 miljoen euro, maar daarop verwachten we 2 miljoen euro extra baten over het lopende jaar en over de oude/vorige belastingjaren verwachten we ook nog 1,4 miljoen euro aan extra baten. Het voordeel komt voort uit een hogere opbrengst dan geraamd. Dit komt doordat meer objecten zijn opgelegd dan in de stelpost was voorzien (o.a. door nieuwbouw en splitsingen), en doordat bij meerdere objecten de opgelegde waarde hoger is dan verwacht. Daarnaast zijn eerder onbekende objectkenmerken inmiddels verwerkt en opgelegd.		
Deelnemingen		-463
We ontvangen minder dividend dan begroot vanuit onze deelneming in de BNG Bank.		
Overig	-330	460
De overige afwijkingen tellen per saldo op tot een voordeel van 130 duizend euro. Deze bestaan uit hogere baten bij de logiesbelasting (220 duizend euro) en de reclamebelasting (240 duizend euro), alsmede uit een nog te vullen begrotingstaakstelling (gemeentebreed 600 duizend euro, waarvan 330 duizend euro in deelprogramma 4.3).		

Deelprogramma 4.4: Overhead en ondersteuning organisatie

Financiële toelichting

Deelprogramma 4.4 Overhead en ondersteuning organisatie	Primitieve begroting 2026	Actuele begroting 2026	Prognose VGR 26-2	Verwachte afwijking VGR 2026
lasten	139.824	141.503	140.672	831
baten	10.074	6.981	7.097	116
Saldo voor reservemutaties	-129.750	-134.522	-133.575	946
Reserve mutaties				
Totaal toevoegingen	300	300	300	0
Totaal onttrekkingen	116	116	116	0
Totaal deelprogramma 4.4	-129.934	-134.706	-133.759	946

Toelichting van het verschil tussen de actuele begroting 2026 en de prognose 2026 (alleen bij verschillen in baten en lasten > 500 duizend euro).

4.4 Overhead en ondersteuning organisatie	Lasten	Baten
Verzekeringen	-600	57
Het wagenparkcontract is ultimo 2025 door de verzekeraar opgezegd i.v.m. een slecht schadeverloop. Voor het lopende jaar is er toch een verzekeraar gevonden om het wagenpark over te nemen voor 1 jaar. Deze verzekeraar rekent echter fors hogere premies, waardoor we een overschrijding verwachten. In 2027 is hier geld beschikbaar voor gesteld via het meerjarenbeeld.		
Voorbereiding transitie frontend en backend	250	
De voorbereidingen van de transities aan de nieuwe ICT omgeving zijn in volle gang. Voor een meerjarenraming zijn er echter nog te veel onzekerheden om de transities al dit najaar als meerjarig project te kunnen aanmelden. In 2026 ontstaat vrijval door vertraging als gevolg van een juridische kwestie. Deze vrijval wordt in het regulier resultaat 2026 verantwoord. In 2027 wordt een raadsvoorstel uitgewerkt voor het meerjarig maken van de transitie.		
Overig	1.181	59
De overige verschillen tellen per saldo op tot een voordeel van 1,2 miljoen euro. Het grootste deel van de positieve afwijkingen bij directies hangt samen met personeel als gevolg van uitstroom en vacatureruimte, alsmede met positieve afwijkingen op opleidings- en onderzoeksbudgetten. Daar staan echter ook diverse negatieve afwijkingen van geringe omvang tegenover, waarvan spaarverlof, arbolasten en dienstverlening Fujitsu de belangrijkste zijn.		

Paragrafen

Paragraaf 1: Wijkontwikkeling en wijkvernieuwing

Wij verwachten op dit moment geen afwijkingen in de uitvoering van beleid binnen deze paragraaf.

Paragraaf 2: Klimaat

Wij verwachten op dit moment geen afwijkingen in de uitvoering van beleid binnen deze paragraaf.

Paragraaf 9: Bedrijfsvoering

Strategische HR-agenda

HR staat in dienst van de strategische organisatiedoelen van de organisatie en de medewerkers die aan deze doelen werken. We trekken daarvoor in een structureel krappe arbeidsmarkt de juiste medewerkers aan en binden ze duurzaam aan onze organisatie. Dit doen we door te investeren in een gezonde, inclusieve en (sociaal) veilige werkomgeving, waarin continu leren & ontwikkelen van medewerkers cruciaal is. We versterken onze HR-dienstverlening door te investeren in informatie-, proces- en ketenmanagement en blijven werken aan de transformatie van gedrag en cultuur in lijn met de ontwikkelopgaven van de organisatie.

Werken aan strategische personeelsontwikkeling & de (interne) arbeidsmarkstrategie.

We zijn gestart met de doorontwikkeling van het Carrière Centrum en voegen extra dienstverlening toe die aansluit op de behoeften van onze leidinggevendenden en (potentiële) medewerkers. We investeren daarnaast in ons werkgeversmerk, bijbehorende werkgeverscampagnes en een organisatie brede strategische personeelsplanning. De kring van gemeentesecretarissen heeft daarnaast ingestemd met het plan om de regionale samenwerking op het gebied van aantrekken, ontwikkelen en behouden van talent te versterken. Per 1 september is de Programmamanager Werken voor Groningen gestart die uitvoering gaat geven aan dit projectplan.

Investeren in een diverse, inclusieve & sociaal veilige werkomgeving

We willen als werkgever een afspiegeling zijn van de samenleving en dat betekent dat we er naar streven een inclusieve werkplek te zijn waar iedereen zich thuis én veilig voelt. Een werkplek waar we elkaar accepteren en respecteren, ongeacht afkomst, geloofsovertuiging, geaardheid of andere diversiteitskenmerken. Maar ook een plek waar je voor je mening durft uit te komen en waar geen plaats is voor ongewenste omgangsvormen. Binnen de directies is er gestart met het uitvoeren van de eigen actieplannen. Centraal wordt er opvolging gegeven aan het gemeente brede Actieplan D&I 2024 – 2025.

Transformeren van gedrag en cultuur ten behoeve van de organisatieopgaven

We investeren verder in een lerende organisatie waarin het vanzelfsprekend is dat medewerkers continu leren en ontwikkelen, aansluitend bij de verschillende opgaven waarvoor we als organisatie aan de lat staan en de verandering die we daarvoor als organisatie zullen moeten maken. We dragen o.a. bij aan het centrale organisatiethema digitale transformatie en ronden dit jaar de verbeteraanpak psychosociale veiligheid af. In de tweede helft van 2026 starten we met het versterken van het leiderschap binnen de organisatie.

Begrotingsrechtmatigheid

Het college neemt de rechtmatigheidsverantwoording op in de jaarrekening. Hierin verklaart het college wel of niet rechtmatig te hebben gehandeld binnen de door de raad vastgestelde verantwoordingsgrens (3% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan reserves).

In de financiële verordening is opgenomen dat, indien een lastenoverschrijding tijdig gemeld wordt aan de raad, deze niet als onrechtmatig wordt beschouwd. Tijdig melden kan zijn bij de voortgangsrapportages of bij de jaarrekening.

Slot en nacalculaties

Slotcalculaties	
Kwartaal van aanbidding	Omschrijving
Q4-2026	Friesestraatweg 181
Q4-2026	KET-woonschepenhaven
Q3-2027	Vervanging DaFinci door SAP
Nacalculaties	
Kwartaal van aanbidding	Omschrijving
Q4- 2026	Nacalculatie en technische actualisatie uitvoeringsprogramma Binnenstad
Q4-2026	Revitalisering Stadhuis

Aanbevelingen Rekenkamer

Navolgingsonderzoek subsidieverwerving

Vlak voor het zomerreces heeft de Rekenkamer haar onderzoeksbrief aan de raad aangeboden. Het college heeft hierop gereageerd met een collegebrief die op 27 augustus is vastgesteld.

Uw raad heeft het rekenkameronderzoek en de daarbij behorende aanbevelingen besproken in een beeld- en meningsvormende sessie.

Het bestuurlijke proces rondom het rekenkameronderzoek is daarmee nog niet afgerond. Op dit moment kan daarom nog niet definitief worden aangegeven op welke wijze invulling zal worden gegeven aan de aanbevelingen van de Rekenkamer. Na behandeling door de raad zal hierover meer duidelijkheid ontstaan.

Onderzoek Rekenkamer naar effectieve invloed op het sociaaldomein

Het rapport van de Rekenkamer is in mei en juni 2026 behandeld door uw raad. Voorafgaand aan deze behandeling hebben wij een reactie gegeven op de bevindingen en aanbevelingen van de Rekenkamer.

In deze reactie hebben wij aangegeven het gesprek met uw raad te willen voeren over de wijze waarop informatie wordt aangeboden, zodat deze optimaal bijdraagt aan inzicht, overzicht en duiding. In dit kader heeft uw raad op 24 juni 2026 een geamendeerd raadsvoorstel vastgesteld waarin onder andere is besloten tot het instellen van een Commissie Grip Sociaal Domein. De verdere uitwerking van deze commissie en de relatie met de aanbevelingen uit het Rekenkamerrapport worden de komende periode nader vormgegeven.

Daarnaast heeft het college aangegeven de opvolging van de aanbevelingen structureel te willen borgen via de reguliere planning- en controlcyclus. Daarbij is afgesproken dat over de voortgang van de aanbevelingen wordt gerapporteerd bij de jaarrekening. Omdat deze werkwijze voor het eerst betrekking heeft op de jaarrekening 2026, zijn hierover in de huidige voortgangsrapportage nog geen inhoudelijke resultaten te melden. De eerste integrale terugkoppeling wordt opgenomen in de jaarrekening 2026.

Hervormingen

De stand van zaken van de lopende hervormingen vindt u bij deelprogramma [4.2 College, raad, wijkontwikkeling en wijkvernieuwing](#).